

**Tervise
Arengu
Instituut**

Eesti täiskasvanud rahvastiku uimastite tarvitamise uuring 2023

Uuringu aruanne

Eesti täiskasvanud rahvastiku uimastite tarvitamise uuring 2023

Uuringu aruanne

Sigrid Vorobjov, Aana-Liisa Kaste, Liina Veskimäe

Tervise Arengu Instituudi **missioon** on olla teaduspõhiste tervislike valikute kujundaja.

Retsensent: Katri Abel-Ollo

Tänuavaldused Aleksei Põlajevile

Väljaande andmete kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele: Vorobjov, S, Kaste A-L, Veskimäe L. Eesti täiskasvanud rahvastiku uimastite tarvitamise uuring 2023. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2024.

ISSN 2806-4259 (pdf)

Sisukord

Tabelid.....	4
Lühikokkuvõte.....	7
Summary.....	9
Sissejuhatus.....	11
2 Tulemused.....	14
2.1 Narkootiliste ainete kättesaadavus (tabelid 1–2).....	14
2.2 Narkootiliste ainete tarvitamine (tabelid 3–28).....	15
2.3 Teiste uimastite tarvitamine	19
2.3.1 Suitsetamine ning tubaka ja nikotiinitooted (tabelid 29–31).....	19
2.3.2 Alkoholi tarvitamine (tabelid 32–35).....	20
2.3.3 Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine (tabelid 36–38).....	21
2.3.4 Inhalandid (tabelid 39, 40).....	22
2.3.5 Erinevate uimastite samaaegne tarvitamine (tabelid 41, 42).....	22
2.3.6 Dopingainete tarvitamine	23
2.4 . Terviseseisund.....	23
2.4.1 Füüsiline tervis ja uimastite tarvitamisega seotud terviseprobleemid (tabelid 43–51)..	23
2.4.2 Vaimne tervis ja seos uimastite tarvitamisega.....	24
2.5 Mootorsõiduki juhtimine uimastite mõju all.....	26
2.6 Arvamused uimastitega seotud probleemidest, riskidest ja meetmetest	26
2.6.1 Uimastitega seotud probleemid (tabelid 53–57).....	26
2.7 Sigarettide, alkoholi, narkootikumide ja anaboolsete steroidide tarvitamisega seotud risk tervisele (tabelid 58, 62)	27
2.8 Uimastitega seotud seadusandlus (tabelid 59–61).....	29
Kasutatud kirjandus.....	63

Tabelid

Tabel 1. Hinnang erinevate ainete kättesaadavusele vastaja soo ja vanuse järgi, %	31
Tabel 2. Soov proovida narkootilisi aineid, kui need ei oleks seadusevastased, soo ja vanuse järgi, %.....	32
Tabel 3. Narkootiliste ainete tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	33
Tabel 4. Elu jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal, soo ja taustaandmete järgi	33
Tabel 5. Narkootiliste ainete tarvitamine viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %	34
Tabel 6. Viimase 12 kuu jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi.....	34
Tabel 7. Narkootiliste ainete tarvitamine viimase 30 päeva jooksul soo ja vanuse järgi, % ..	35
Tabel 8. Viimase 30 päeva jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi.....	35
Tabel 9. Kanepi tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %	36
Tabel 10. Elu jooksul kanepit tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	36
Tabel 11. Kanepi tarvitamise sagedus viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	37
Tabel 12. Viimase 12 kuu jooksul kanepit tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	37
Tabel 13. Amfetamiini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %	38
Tabel 14. Elu jooksul amfetamiini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi.....	38
Tabel 15. Ecstasy tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	39
Tabel 16. Elu jooksul ecstasy´t tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	39
Tabel 17. Kokaiini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %	40
Tabel 18. Elu jooksul kokaiini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	40
Tabel 19. Rahustite ja uinutite tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	41
Tabel 20. Elu jooksul rahusteid ja uinuteid tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	41
Tabel 21. Opioidide sh fentanüüli ja heroini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %	42
Tabel 22. Elu jooksul opioide sh fentanüüli ja heroini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi.....	42
Tabel 23. LSD tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	43
Tabel 24. Elu jooksul LSD-d tarvitanute osakaal soo ja taustaandmete järgi	43
Tabel 25. GHB tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %	44
Tabel 26. Elu jooksul GHB-d tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi.....	44
Tabel 27. Uimastavate seente tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	45
Tabel 28. Elu jooksul uimastavaid seeni tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi	45
Tabel 29. Vastajate jaotus suitsetamise alusel soo ja vanuse järgi	46
Tabel 30. Igapäevasuitsetajate arv ja osakaal soo, vanuse ja taustaandmete järgi	46
Tabel 31. Viimasel 12 kuul e-sigareti, vesipiibu ja huuletubaka (snus) tarvitamise sagedus soo ja vanuse järgi, %.....	47

Tabel 32. Vastajate jaotus viimasel 12 kuu jooksul alkoholi tarvitamise sageduse alusel, soo ja vanuse järgi, %.....	48
Tabel 33. Viimasel 12 kuul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarvitanute jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi.....	48
Tabel 34. Viimasel 12 kuul korraga vähemalt kuue alkoholiühiku tarvitamise sagedus soo ja vanuse järgi, %.....	49
Tabel 35. Viimasel 12 kuul vähemalt kord kuus korraga kuut või enam alkoholiühikut tarvitanud vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi.....	49
Tabel 36. Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	50
Tabel 37. Elu jooksul ravimeid mittemeditsiinilisel otstarbel tarvitanute jaotus soo ja taustaandmete järgi.....	50
Tabel 38. Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	51
Tabel 39. Inhalantide (sh. liim, lahustid, bensiin, naerugaas, välgumihkli gaas) tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	51
Tabel 40. Elu jooksul inhalante (sh. liim, lahustid, bensiin, naerugaas, välgumihkli gaas) tarvitanud vastajate jaotus soo ja taustaandmete järgi.....	51
Tabel 41. Erinevate uimastite samaaegne tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %.....	52
Tabel 42. Elu jooksul erinevaid uimasteid samaaegselt tarvitanud vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi.....	52
Tabel 43. Vastajate jaotuse tervise enesehinnangu, soo ja vanuse järgi, %.....	53
Tabel 44. Halva ja üsna halva tervise enesehinnanguga vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi.....	53
Tabel 45. Terviseprobleemide esinemine alkoholi tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %.....	54
Tabel 46. Terviseprobleemide esinemine narkootikumide tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %.....	54
Tabel 47. Terviseprobleemide esinemine rahustite, uinutite või valuvaigistite tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %.....	54
Tabel 48. Terviseprobleemide esinemine dopingainete tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %.....	55
Tabel 49. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanud soo ja vanuse järgi, %.....	55
Tabel 50. Narkootikumide tarvitamise tõttu ravi saanud soo ja vanuse järgi, %.....	55
Tabel 51. Tervisespordi harrastamine soo ja vanuse järgi, %.....	56
Tabel 52. Depressiooni sümptomite (MHI-5 ≤ 52) esinemine soo ja vanuse järgi.....	56
Tabel 53. Uimastite tarvitamine on Eestis probleemiks, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %.....	56
Tabel 54. Uimastite tarvitamine on probleemiks minu elukohas, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %.....	57
Tabel 55. Uimastite mõõdukas tarvitamine ei tekita probleeme, vastajate soo ja vanuse järgi, %.....	57
Tabel 56. Hirm sattuda vägivalla ohvriks teiste inimeste uimastitarvitamise tõttu, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %.....	57
Tabel 57. Hinnang, kas alkohol või narkootilised ained on ohuks ühiskonnale, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %.....	58
Tabel 58. Uimastite tarvitamisega seotud riskid, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %.....	59

Tabel 59. Eri narkootiliste ainete tarvitamise ja hankimisviiside eest karistamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %	61
Tabel 60. Kanepi ostmise seaduslikult lubamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %	61
Tabel 61. Kanepi tarvitamise seaduslikult lubamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %	62
Tabel 62. Dopingainete tarvitamisega seotud riskid, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %	62

Lühikokkuvõte

Uuring annab ülevaate Eesti täiskasvanud elanike hoiakutest uimastite tarvitamise suhtes ning erinevate uimastite, sh narkootikumide, alkoholi ja tubakatoodete tarvitamise levikust. Küsimustikud saadeti 5000-le juhuslikult valitud 16–64-aastaste Eesti elanike rahvastiku-registris olevale e-posti aadressile ja seejärel internetis mittevastanutele posti teel koju. Valimi moodustamiseks kasutati kihitamist vastavalt soole, vanusele ning piirkonnale. Andmeid koguti nii elektroonselt kui paberil, vastata sai eesti või vene keeles. Uuringu kohandatud vastamismäär oli 41%.

31% uuringus osalenutest (2018. aasta uuringus vastavalt 25%) oli tarvitanud vähemalt korra elu jooksul mõnda narkootilist ainet (nt kanepit, amfetamiini, *ecstasy*´t, fentanüüli vms), sh viimase aasta jooksul oli tarvitanud 7% ja viimase kuu jooksul 3% vastanutest ning need arvud ei muutunud võrreldes eelmise uuringu tulemustega. Narkootiliste ainete tarvitamine on enam levinud nooremate hulgas — 16–34-aastaste meeste ja 16–24-aastaste naiste hulgas. Võrreldes 2018. aasta andmetega vähenes 16–24-aastaste, enam just meeste hulgas, narkootiliste ainete tarvitamine.

Kõige enam tarvitatav narkootikum oli kanep ning võrreldes 2018. aasta uuringuga suurenes elu jooksul kanepit tarvitanute osakaal 24%-lt 29%-le. Kõige nooremate, 16–24-aastaste hulgas, oli naiste ja meeste kanepi tarvitamine sarnane, kuid ülejäänud vanuserühmades meeste hulgas oluliselt sagedasem. 33% vastanutest pidas kanepit kergesti kättesaadavaks. Kanepi probleemset tarvitamist hinnati CAST (Cannabis Abuse Screening Test) skoori abil, mille järgi 39%-l viimase aasta jooksul kanepit tarvitanutest võis esineda probleemset tarvitamist ja seda kõige sagedamini 25–34-aastaste meeste hulgas.

14% vastanutest oli elu jooksul, sh 2% viimasel aastal, tarvitanud retseptiravimeid (rahusteid, uinuteid või tugevatoimelisi valuvaigisteid) mitte-meditsiinilisel eesmärgil, sarnaselt nii naiste kui meeste hulgas. 15% kõikidest vastanutest pidas retseptiravimeid kergesti kättesaadavaks.

7–8% vastanutest oli elu jooksul tarvitanud stimulante, sh amfetamiini, *ecstasy*´t või kokaiini. Võrreldes 2018. aasta uuringuga suurenes veidi stimulante tarvitanute osakaal ning kõige enam suurenes kokaiini tarvitamine (vastavalt 5%lt 7%le). Ligikaudu kümnendik pidas stimulante kergesti kättesaadavateks aineteks. 4% uuritavatest vastas, et on kunagi tarvitanud inhalante ja sarnaselt 4% naerugaasi joobe saavutamise eesmärgil. N-ö tugevatoimeliste narkootikumide, nt opioidide (sh nitaseenide, fentanüüli) tarvitamise levimus uuringus jäi alla ühe protsendi, kuid nende levimus üldelanikkonnas võib olla alahinnatud. Võrreldes 2018. aastaga on uute ainetena lisandunud nitaseenide ja HHC (heksahüdrokannabinooli) tarvitamine. Lisaks esines mitme uimasti koostarvitamist: kõikidest vastanutest 14% elu jooksul ja 3% viimase aasta jooksul olid tarvitanud samaaegselt mitut uimastit, kõige sagedamini alkoholi ja kanepit.

Viimase kuu jooksul narkootilisi aineid tarvitanutel esines narkootikumide tarvitamise tõttu kõige sagedamini majanduslikke probleeme (18%), lisaks märgiti ka probleemide esinemist kodus või paarisuhtes (13%), probleeme sõpradega (11%), politseiga (7%), aga ka probleeme tööl, koolis või ülikoolis (7%). 16% vastajatest märkis ka teiste probleemide esinemist, seda peamiselt vaimse tervisega seoses nagu ärevust, paanikahooge, mäluprobleeme ja psühhoose.

Iga päev või peaaegu iga päev suitsetas 18% vastajatest (2018 vastavalt 20%) , 7% suitsetas aeg-ajalt ning 30% vastajatest oli suitsetanud kunagi varem. Oluliselt suurenes elektrooniliste sigarettide tarvitamine, mõnikord tarvitas 21% (2018 vastavalt 7%) ja 5% (2018 vastavalt 1%) tarvitas neid iga päev. Elektroonilisi sigarette tarvitanutest ligi kolmveerandil (76%) sisaldas e-sigarett alati või enamasti nikotiini. Nikotiinipatju tarvitas 5% vastanutest, sh 3% igapäevaselt. Ligi kümnendikul (11%) oli esinenud terviseprobleeme tubaka- ja/või nikotiinitoodete tarvitamise tõttu, nendest kolmandikul viimase aasta jooksul.

AUDIT-C skoori põhjal esines 43%-l kõikidest vastanutest probleemset alkoholi tarvitamist, meestel (53%) oluliselt sagedamini kui naistel (36%). Suuremas koguses alkoholi tarvitasid need, kes tarvitasid nädalas kaks või enam korda. Igal kaheksandal (12%) vastajal oli esinenud terviseprobleeme alkoholi tarvitamise tõttu, nendest kolmandikul viimase aasta jooksul.

17%-l vastanutest (2018 vastavalt 13%-l) esines depressiooni sümptomeid, naistel pisut enam kui meestel (vastavalt 18% ja 15%) ning kõige sagedamini noorimas, 16–24-aastaste, vanuserühmas (27%). Nii suitsetamine, alkoholi, narkootiliste ainete kui ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine oli seotud depressiooni sümptomite sagedasema esinemisega.

Vähemalt korra oli alkoholijoobes sõidukit juhtinud 18% vastanutest, sh 31% meestest ja 8% naistest. Meestel oli alkoholijoobes juhtimine kõige levinum 45–54-aastaste hulgas, kus pea iga teine oli teinud seda vähemalt korra elu jooksul.

Enamik vastajaid pidas uimasteid (sh tubakatooteid, alkoholi ja narkootilisi aineid) Eestis probleemiks, pea pooled (49%) hindasid uimastite tarvitamist suureks ja 40% mõõdukaks probleemiks. Samas enda kodukohas pidas uimasteid suureks probleemiks 19% ja mõõdukaks probleemiks 42% vastajatest. Kolmandik (34%) uuringus osalenutest vastas, et on tundnud hirmu sattuda vägivalda ohvriks teiste inimeste uimastite tarvitamise tõttu.

Kui suur osa (77–95%) inimesi pidas iga päev suitsetamist, vähemalt korra nädalas purju joomist, stimulantide ja anaboolsete steroidide paarikordset tarvitamist suureks või mõõdukaks riskiks tervisele, siis iga kolmas (38%) vastaja hindas, et kanepi paarikordsel tarvitamisel on risk tervisele väike või puudub.

Kokkuvõtteks:

- Suurenen narkootilise aine tarvitamise kogemusega Eesti 16–64-aastaste elanike osakaal. Üle poole 25–34-aastastest on vähemalt korra elu jooksul tarvitanud mõnda narkootilist ainet. Narkootiliste ainete eksperimenteerimine ja tarvitamine on levinum meeste hulgas v.a 16–24-aastaste vanuserühmas, kus sooline erinevus puudus.
- Kõige enam tarvitatavaks aineks on kanep, mille tarvitamine suurenes 5% võrra võrreldes 2018. aastaga. Teistest ainetest on tarvitatud sagedamini stimulante, millest kõige enam sages kokaiini tarvitamine, vastavalt 2% võrra.
- Iga seitsmes on tarvitanud retseptiravimeid (rahusteid, uinuteid või tugevatoimelisi valuvaigisteid) mittemeditsiinilisel eesmärgil vähemalt korra elu jooksul ning 2018. aastaga võrreldes muutust toimunud ei ole.
- Narkootiliste ainete kättesaadavuses suuri muutusi toimunud ei ole. Käesolevas uuringus hindas kolmandik vastajatest kanepit kergesti kättesaadavaks, mida on 5% võrra vähem võrreldes 2018. aastaga. Stimulante hindas kergesti kättesaadavaks ligi kümnendik vastajatest, sarnaselt 2018. aastale.
- Suurenen Eesti elanike osakaal, kes hindasid igapäevase suitsetamise ja purju joomisega seotud terviseriske suureks, kuid ei muutunud kanepi ja ecstasy tarvitamisega seotud terviseriskide hinnangud.

Summary

The survey provides an overview of the attitudes of Estonian adults towards drug use and the prevalence of various substance use, including drugs, alcohol, and tobacco products. Questionnaires were sent to 5000 randomly selected Estonian residents aged 16–64 from the population registry via email and subsequently by mail to those who did not respond online. The sample was stratified according to gender, age, and region. Data was collected both electronically and on paper, with responses in Estonian or Russian. The adjusted response rate of the survey was 41%.

31% of the survey participants (compared to 25% in the 2018 survey) had used at least one drug (e.g., cannabis, amphetamines, ecstasy, fentanyl, etc.) in their lifetime, with 7% having used it in the past year and 3% in the past month; these figures remained the same compared to the previous survey results. Drug use was more common among younger individuals — men aged 16–34 and women aged 16–24. Compared to the 2018 data, drug use among men aged 16–24 decreased.

The most commonly used drug was cannabis, and the prevalence of lifetime cannabis users increased from 24% to 29% compared to the 2018 survey. Among the youngest age group, 16–24 years, cannabis use was similar between men and women, but in other age groups, it was significantly more frequent among men. 33% of respondents considered cannabis easily accessible. Problem cannabis use was assessed using the CAST (Cannabis Abuse Screening Test) score, which indicated that 39% of those who had used cannabis in the past year might have problem use, most frequently among men aged 25–34.

14% of respondents had used prescription medications (tranquilizers, sleeping pills, or strong painkillers) for non-medical purposes at some point in their lives, including 2% in the past year, with similar rates among both men and women. 15% of all respondents considered prescription medications easily accessible.

7–8% of respondents had used stimulants, including amphetamines, ecstasy, or cocaine, at some point in their lives. Compared to the 2018 survey, the prevalence of stimulant users slightly increased, with the most significant increase in cocaine use (from 5% to 7%). Approximately one-tenth of respondents considered stimulants easily accessible. 4% of respondents reported having used inhalants at some point, and similarly, 4% had used nitrous oxide for intoxication purposes. The prevalence of more potent drugs, such as opioids (including nitazenes and fentanyl), was less than one percent in the survey, but their prevalence in the general population may be underestimated. Compared to 2018, new substances like nitazenes and HHC (hexahydrocannabinol) have emerged. Additionally, there was co-use of multiple drugs: 14% of all respondents had used multiple drugs simultaneously at least once in their lives, and 3% in the past year, most commonly alcohol and cannabis.

Among those who had used drugs in the past month, the most frequently reported issue due to drug use was economic problems (18%). Other issues reported included problems at home or in relationships (13%), with friends (11%), with the police (7%), and at work, school, or university (7%). 16% of respondents mentioned other problems, mainly related to mental health such as anxiety, panic attacks, memory problems, and psychoses.

18% of respondents smoked daily or almost daily (20% in 2018), 7% smoked occasionally, and 30% had smoked at some point in their lives. The use of electronic cigarettes increased significantly, with 21% using them sometimes (7% in 2018) and 5% using them daily (1% in 2018). Among those who used electronic cigarettes, nearly three-quarters (76%) always or mostly contained nicotine. 5% of respondents used nicotine pouches, with 3% using them daily. About one-tenth (11%) had experienced health problems due to the use of tobacco and/or nicotine products, with one-third of these cases occurring in the past year.

Based on the AUDIT-C score, 43% of all respondents had problematic alcohol use, more frequently among men (53%) than women (36%). Those who drank alcohol two or more

times a week tended to consume larger quantities. One in eight (12%) respondents had experienced health problems due to alcohol use, with one-third of these cases occurring in the past year.

17% of respondents (13% in 2018) had symptoms of depression, slightly more among women than men (18% and 15%, respectively), and most frequently in the youngest age group, 16–24 years (27%). Smoking, alcohol, drug use, and non-medical use of medications were associated with more frequent symptoms of depression.

18% of respondents had driven a vehicle under the influence of alcohol at least once, including 31% of men and 8% of women. Among men, driving under the influence was most common among those aged 45–54, with nearly half having done so at least once in their lives.

Most respondents considered drugs (including tobacco products, alcohol, and psychotropic substances) a problem in Estonia, with nearly half (49%) rating drug use as a major problem and 40% as a moderate problem. In their own locality, 19% considered drugs a major problem and 42% a moderate problem. One-third (34%) of survey participants reported feeling afraid of becoming a victim of violence due to other people's drug use.

While a large portion (77%–95%) of people considered daily smoking, getting drunk at least once a week, occasional use of stimulants, and anabolic steroids as major or moderate health risks, one-third (38%) of respondents believed that the occasional use of cannabis posed little or no health risk.

Conclusions:

- The prevalence of Estonian adults aged 16–64 with drug use experience has increased. Over half of those aged 25–34 have used some drug at least once in their lives. Experimenting with and using drugs was more common among men, except in the 16–24 age group where there was no gender difference.
- Cannabis was the most commonly used substance, with its use increasing by 5% compared to 2018. Other frequently used substances were stimulants, with the most significant increase in cocaine use by 2%.
- One in seven had used prescription medications (tranquilizers, sleeping pills, or strong painkillers) for non-medical purposes at least once in their lives, with no change compared to 2018.
- There were no major changes in the accessibility of drugs. One-third of respondents in the current survey considered cannabis easily accessible, 5% less than in 2018. About one-tenth considered stimulants easily accessible, similar to 2018.
- The proportion of Estonian adults who considered the health risks high associated with daily smoking and getting drunk significantly increased, but there was no change in the perceived health risks associated with cannabis and ecstasy use.

Sissejuhatus

Eelmine uuring, mis käsitles põhjalikumalt Eesti täiskasvanud elanikkonna narkootikumide tarvitamist, toimus 2018. aastal „Eesti täiskasvanud rahvastiku uimastite tarvitamise“ uuringu raames (1). Viie aasta tagustest tulemustest selgus, et veerand (25%) Eesti täiskasvanud elanikest oli tarvitanud elu jooksul mõnda narkootilist ainet, kusjuures 7% oli teinud seda viimasel aastal ja 3% viimasel kuul. Kõige sagedamini tarvitatav narkootiline aine oli kanep, millele järgnesid erinevate stimulantide tarvitamine (amfetamiini, *ecstasy* ja kokaiini). Kui narkootikumide sh kanepi tarvitamist esines sagedamini alla 35-aastaste hulgas ja mõnevõrra sagedamini meeste hulgas, siis noorimas vanuserühmas (16–24-aastased) meeste- ja naiste vaheline erinevus puudus. Igal neljandal tarvitajal esines narkootiliste ainete tarvitamise tõttu probleeme kodus või paarisuhetes ja igal seitsmendal oli majanduslikke probleeme ja/või probleeme sõpradega. Terviseprobleeme seoses narkootikumide tarvitamisega esines vähem kui 2%-l.

Üldisemaid küsimusi narkootikumide tarvitamise kohta, nt elu jooksul narkootikumide tarvitamine ja kanepi tarvitamine, on lisatud ka Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise (TKU) uuringu küsimustikku, mida korraldatakse iga kahe aasta järel. TKU uuringute põhjal võib öelda, et viimase kahe kümnendi jooksul on pisut üle kümnendiku 16–64-aastastest Eesti elanikest elu jooksul tarvitanud mõnda narkootilist ainet, va 2016. aastal kui levimus peaaegu kahekordistus (vastavalt 10% 2004. aastal, 13% 2008. aastal, 15% 2012. aastal, 22% 2016. aastal ning 2020. ja 2022. aastal sarnaselt 13%) (2–4). Alates 2020. aastast muudeti TKUs küsimuste sõnastust, mis võib mõjutada, et aastatel 2020 ja 2022 on elu jooksul narkootiliste ainete tarvitamise määrad madalamad võrreldes varasemate aastate ja käesoleva uuringuga. Samas, kui võrrelda viimase 12 kuu narkootiliste ainete tarvitamise levimusmäära, siis need on sarnased ja jäävad vahemikku 7%–8% mõlemas uuringus (1, 4–5).

Võrreldes eri aastatel läbiviidud uuringute tulemusi, on näha, et elanikkonnas võib narkootikumide tarvitamise levimus ja tarvitamise muustrid kiirelt muutuda ning on vajadus põhjalikumate ja järjepidevalt kogutavate andmete järele uimastite tarvitamise kohta Eesti täiskasvanud elanikkonnas. Antud uuringu raames perioodiliselt kogutavate andmete analüüs võimaldab kasutada uuringutulemusi rahvatervishoiu programmide planeerimiseks ja hindamiseks ning võrrelda Eesti vastavaid näitajaid teiste riikide näitajatega.

Uuringu põhieesmärgiks oli koguda uimastite tarvitamisega seonduvat teavet Eesti 16–64-aastaste elanike hulgas. Uuritavad teemad olid eri uimastite tarvitamine ja tarvitamisega seotud terviseriskid, enesehinnang oma tervises seisundi ja füüsilise aktiivsuse kohta. Veel uuriti suhtumist uimastite tarvitamisse, seotud probleemidesse ja meetmetesse. Käesolev raport annab ülevaate 2023. aasta uuringu metoodikast ja tulemuste tutvustuse koos standardtabelitega sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes.

1 Metoodika

Küsimustikud ja kaaskiri saadeti 5000-le juhuslikult valitud 16–64-aastaste Eesti elanike rahvastikuregistris olevale e-posti aadressile ja seejärel internetis mittevastanutele posti teel koju. Juhuvalim telliti Siseministeeriumilt saadud loa alusel rahvastikuregistrist. Valimi moodustamiseks kasutati kihitamist vastavalt soole, vanusele (16–24, 25–34, 35–44, 45–54, 55–64) ning piirkonnale (vastavalt NUTS3: Kesk-Eesti, Kirde-Eesti, Lõuna-Eesti, Lääne-Eesti ja Põhja-Eesti).

Andmeid koguti küsimustiku abil, mida oli võimalik täita kas elektroonselt LimeSurvey keskkonnas või paberil. Küsimustikud olid nii eesti kui vene keeles.

Küsimustiku juures oli uuringut tutvustav ning küsimustiku täitmist selgitav kiri. E-kirjas esitati uuringut tutvustav teave koos selgitusega, et lisaks saadetakse küsimustik inimese rahvastikuregistris kirjas olevale postiaadressile, kui valimisse sattunu ei vasta interneti teel ja ei anna märku uuringus osaleda mittesoovimisest. Nii e-kirjas kui ka posti teel saadetavas kaaskirjas oli märgitud uuringu vastutava täitja telefoninumber ning e-posti aadress vajadusel täiendava teabe saamiseks.

Internetis mittevastanutele, kelle mittevastamise põhjus polnud teada, saadeti kahe nädala pärast meeldetuletuskiri e-posti aadressile. Neile, kes ei vastanud esimesele meeldetuletusele teadmata põhjusel, saadeti kolme nädala pärast teine meeldetuletus. Seejärel kolme nädala pärast saadeti internetis mittevastanutele paberküsimustik koos kaaskirjaga posti teel koju ning kahe nädala pärast mittevastanutele meeldetuletuskiri posti teel. Kogu andmekogumise perioodil oli võimalus vastata küsimustikule ka interneti teel. E-versioonis vastas 1854 ja paberil 288 uuritavat. Hilisema kontrolli käigus tuvastas analüütik võimalikud topeltvastamised ja analüüsi jäi ajaliselt viimasena vastatud küsimustik, sarnaselt 2018. aasta uuringu metoodikale. Isikuandmeid (inimese nimi, postiaadress, e-posti aadress) kasutati ainult andmete kogumise (küsimustik saadeti konkreetsele juhuvalimisse sattunud isikule, korduvalt – mittevastanud isikule) ajal, seejärel isikuandmed kustutati ja edasine andmeanalüüs toimus anonüümsete andmetega.

Andmeanalüüsi käigus arvutati kohandamata ja kohandatud vastamismäär. Kohandamata vastamismäära arvutamisel jäeti välja valimisse sattunud, kellel ei olnud võimalik vastata (nt vale aadress, ei ela Eestis, tervislik põhjus, surnud). 151-l juhul saadi teavet uuringus mitteosalemise kohta, 45 nendest andsid teada mitteosalemise põhjuste kohta. Sagedasemad põhjused olid, et ei soovitud osaleda ($n = 26$), ei saanud täita tervisega seotud põhjustel sh surnud ($n = 9$), uuritav ei elanud Eestis ($n = 5$), ei elanud rahvastikuregistrist saadud aadressil ($n = 4$), soovis ingliskeelset ankeeti ($n = 1$). Kohandamata vastamismäär oli 38% ($n=1914$) ja kohandatud 40%. Rahvastikuregistrist saadud e-posti aadress oli vigane 198- l juhul.

Tabelis 1 on esitatud Eesti rahvastiku ja vastajate osakaalud vanuse ja soo järgi. Rahvastikuga võrreldes (seisuga 01.01.2023) oli vastajate hulgas meeste osakaal väiksem (vastavalt rahvastikus 50% ja valimis 41%) ja seda kõigis vanuserühmades v.a 55–64-aastaste hulgas. Naiste osakaal oli valimis suurem (vastavalt rahvastikus 50% ja valimis 59%) ja seda just 35–64-aastaste osas.

Tabel 1. Vanuserühmade jaotus soo järgi (%) 16–64-aastaste Eesti elanike ja vastajate põhjal

Mehed						
	Vanuserühm					
	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Kokku
Eesti rahvastik	8,0	10,3	12,0	10,8	9,2	50,3
Vastajad	5,2	6,4	8,8	9,1	11,2	40,8
Naised						
	Vanuserühm					
	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Kokku
Eesti rahvastik	7,7	9,6	11,2	10,6	10,6	49,7
Vastajad	6,1	9,5	13,7	13,7	16,2	59,2

Raport on jagatud kaheks: esimesena on esitatud peamised tulemused koos tõlgendustega ning seejärel tabelid, mille põhjal saab üksikasjalikuma ülevaate arvulistest väärtustest.

Andmete kirjeldamiseks kasutati absoluutset (n) ja suhtelist sagedust (%). Protsentidevahelise erinevuse statistilise olulisuse hindamiseks kasutati hii-ruut testi ja t-testi. Andmetöötlemiseks kasutati statistikaprogrammi Stata 18.

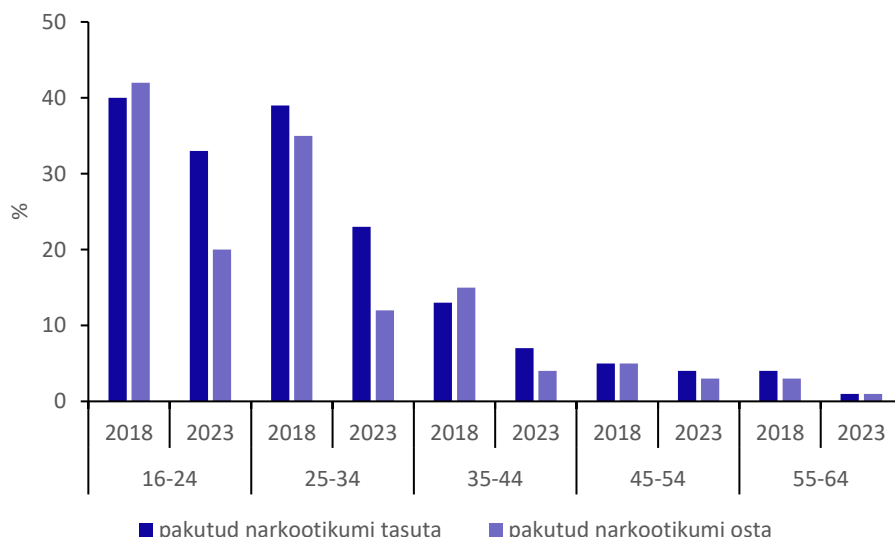
Uuringu läbiviimiseks saadi luba Tervise Arengu Instituudi inimuuringute eetikakomiteelt.

2 Tulemused

2.1 Narkootiliste ainete kättesaadavus (tabelid 1-2)

Narkootikumide tarvitamine on tundlik ja sageli varjatud teema. Seetõttu, küsides lisaks inimeste kokkupuute kohta kellegi teise narkootikumide tarvitamisega, annab see väärtuslikku teavet narkootikumide leviku kohta ühiskonnas. Antud uuringu põhjal enam kui kolmandik (37%) uuringus osalenutest vastas, et tunneb isiklikult kedagi, kes tarvitab narkootikume. Narkootiliste ainete tarvitamise levikut näitab ka see, kui paljud vastajad on kokku puutunud narkootikumide tarvitamise võimalusega. Vastajatest 27% märkis, et talle on kunagi pakutud narkootikume tasuta või osta ja seda oluliselt sagedamini meestele (35%) kui naistele (21%). Võrreldes 2018. aasta uuringuga ei ole need arvud palju muutunud, sarnaselt pisut üle kolmandiku tundis kedagi, kes tarvitab narkootikume ja 23%-le vastajatest oli pakutud narkootikume.

Nendest, kellele oli enda sõnul pakutud narkootikume, oli Eestis viimase 12 kuu jooksul pakutud narkootikume tasuta 10%-le ja osta 6%-le. Oluliselt rohkem oli narkootikume pakutud noorematele kui 34-aastastele (Joonis 1). Vähemalt kolm või enam korda viimase aasta jooksul, oli pakutud narkootikume tasuta 14%-le ja raha eest 7%-le vastajatest. Võrreldes viie aasta taguste andmetega vähenes vastajate osakaal, kellele oli pakutud narkootikume viimase 12 kuu jooksul (Joonis 1).

Joonis 1. Kokkupuude narkootikumide pakkumisega vanuserühmade järgi viimase 12 kuu jooksul Eestis.

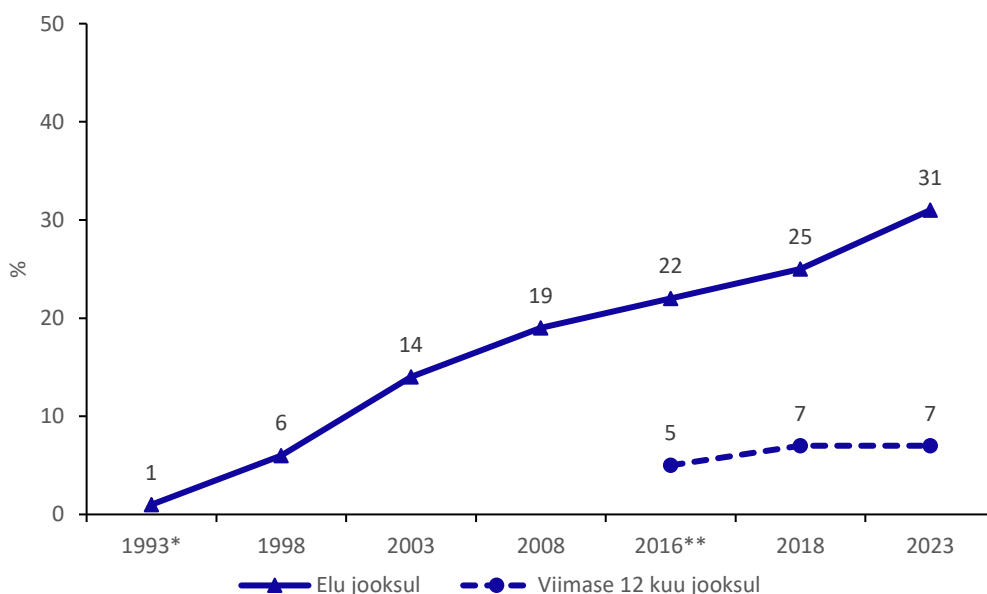
Vastajatel paluti hinnata narkootiliste ainete kättesaadavust, kui nad seda tahaksid. Kõige kergemini kättesaadavaks hinnati kanepit, 33% pidas seda küllalt või väga kergelt kättesaadavaks. Rahusteid ja uinuteid ilma arsti korralduseta pidas kergesti kättesaadavaks 15% vastajatest. Pisut üle kümnendiku pidas stimulantide kergesti kättesaadavaks, vastavalt amfetamiini 13% ja sarnaselt 12% nii *ecstasy* kui kokaiini. Veel küsiti dopingainete kättesaadavuse kohta, 6% pidas nende ainete kättesaadavust kergeks. Samas, sõltumata loetletud ainetest, pea pooled vastajatest ei osanud hinnata erinevate ainete kättesaadavust. Võrreldes 2018. aastaga vähenes pisut vastajate osakaal, kes pidasid narkootilisi aineid kergesti kättesaadavaks. Nooremad kui 34-aastased hindasid narkootiliste ainete kättesaadavust sagedamini kergeks võrreldes vanemate vanuserühmadega, meeste ja naiste vahel suuri erinevusi ei olnud.

Kui narkootiliste ainete tarvitamine ei oleks seadusevastane, siis 19% prooviks/tarvitaks kanepit, 8% arvas, et prooviks psühheedelikume sh LSD-d, psilotsübiini, ayahuasca` t ja sarnaselt 5% prooviks ecstasy` t või kokaiini.

2.2 Narkootiliste ainete tarvitamine (tabelid 3–28)

Narkootikumide tarvitamisest ülevaate saamiseks kogutakse andmeid kolme ajaperioodi kohta: elu jooksul (eluaegne levimusmäär), viimase 12 kuu (ühe aasta levimusmäär) ja 30 päeva (ühe kuu levimusmäär) jooksul tarvitamine (6). Elu jooksul tarvitamine kirjeldab valdavalt üks või mõned üksikud korrad narkootilise ainega eksperimenteerimist või tarvitamist. Viimase aasta ja viimase kuu jooksul tarvitamine iseloomustab rohkem korduvat tarvitamist ehk n-õ aktiivseid tarvitajaid, kuigi need arvud hõlmavad ka narkootikumidega katsetajaid ja proovijaid.

Eesti täiskasvanud 16–64-aastastest elanikest oli 31% tarvitanud vähemalt korra elu jooksul mõnda narkootilist ainet (nt kanepit, amfetamiini, heroini, fentanüüli vms). Viimase aasta jooksul oli mõnda narkootilist ainet tarvitanud 7% ja viimase kuu jooksul 3% vastajatest. Võrreldes varasemate uuringutega suurenes elu jooksul narkootilisi aineid tarvitanud meeste ja naiste osakaal, kuid ei muutunud viimase 12 kuu ja viimase kuu jooksul tarvitanute osakaal (Joonis 2). Meeste hulgas esines narkootiliste ainete tarvitamist sagedamini võrreldes naistega.

Joonis 2. Elu jooksul ja viimase 12 kuu jooksul narkootilisi aineid tarvitanud Eesti täiskasvanud elanike osakaal eri uuringute ja aastate põhjal.

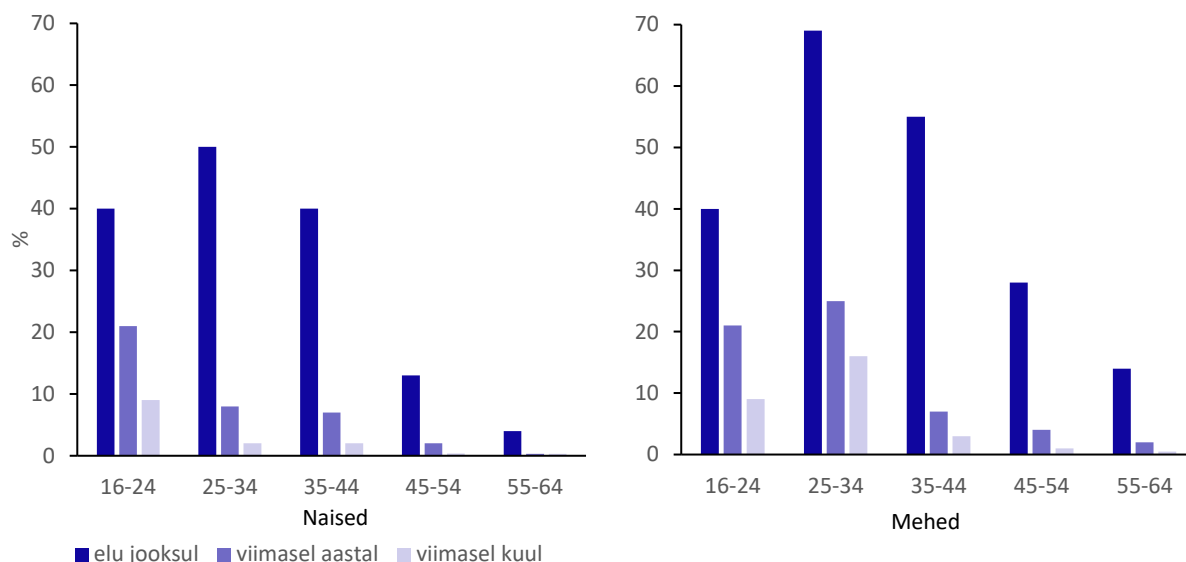
*1993–2008 „Töö kodu ja vabaaeg“ uuring, 1993–1998 aastatel valim 18–70 aastased, 2003–2008 valim 16–69 aastased (7)

**TKU 2016, valim 16–64 aastased (3)

Narkootiliste ainete eksperimenteerimine ja tarvitamine on enam levinud nooremates vanuserühmades (Joonis 3). Naiste hulgas oli viimase aasta ja viimase kuu jooksul narkootikumide tarvitamine kõige sagedasem 16–24-aastaste vanuserühmas, meestel aga 25–34-aastaste vanuserühmas.

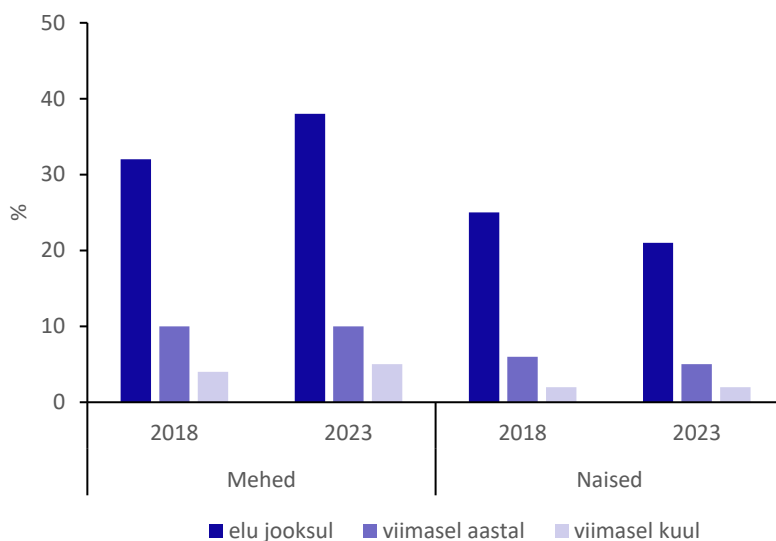
Narkootiliste ainete tarvitamist alustatakse keskmiselt 22-aastaselt (vahemik 11–60 aastat, mediaan 20, IQR 7)

Joonis 3. Narkootiliste ainete tarvitamine elu jooksul, viimasel aastal ja viimasel kuul vanuse ja soo järgi.

Võrreldes 2018. aasta andmetega suurenes elu jooksul narkootilisi aineid tarvinud meeste osakaal (vastavalt 32%lt 38%le), kuid ei muutunud viimasel aastal ja viimasel kuul tarvinute osakaalud (Joonis 4). Naiste hulgas vähenes pisut elu jooksul tarvinute osakaal (vastavalt 25%lt 21%le) ning samuti ei muutunud viimasel aastal ja viimasel kuul tarvinute osakaalud.

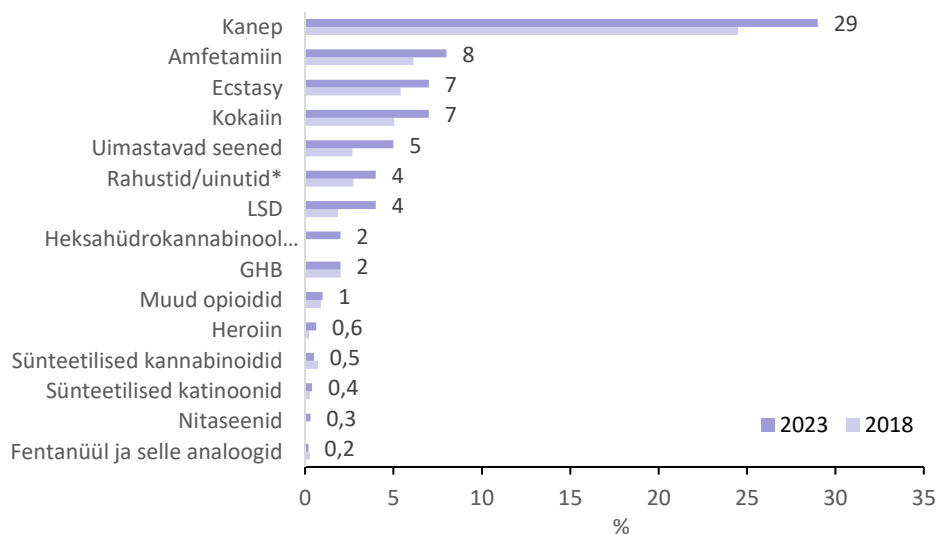
Joonis 4. Narkootiliste ainete tarvitamine elu jooksul, viimasel aastal ja viimasel kuul soo ja uuringuaasta järgi.

Võrreldes eri uuringuaastaid vanuserühmade järgi, siis 16–24-aastaste, nii meeste kui naiste hulgas, vähenes elu jooksul narkootilisi aineid tarvinute osakaal, ülejäänud vanuserühmades aga suurenes (Tabel 2). Viimase aasta jooksul tarvitamine pisut suurenes 35–44-aastaste naiste ja 25–34-aastaste meeste hulgas, kuid vähenes 16–24-aastaste meeste hulgas. Viimasel kuul tarvitamine suurenes 16–24-aastaste naiste ja 25–34-aastaste meeste hulgas.

Tabel 2. Narkootiliste ainete tarvitamine elu jooksul, viimasel aastal ja viimasel kuul soo, vanuserühmade ja uuringuaasta järgi, %

Mehed						
	Elu jooksul		Viimasel aastal		Viimasel kuul	
	2018	2023	2018	2023	2018	2023
16-24	43	40	27	21	11	9
25-34	58	69	22	25	10	16
35-44	38	55	5	7	1	3
45-54	20	28	2	4	1	1
55-64	6	14	1	2	0	0
Naised						
	Elu jooksul		Viimasel aastal		Viimasel kuul	
	2018	2023	2018	2023	2018	2023
16-24	42	40	20	21	5	9
25-34	42	50	10	8	3	2
35-44	29	40	3	7	2	2
45-54	4	13	1	2	0	0
55-64	2	4	0	0	0	0

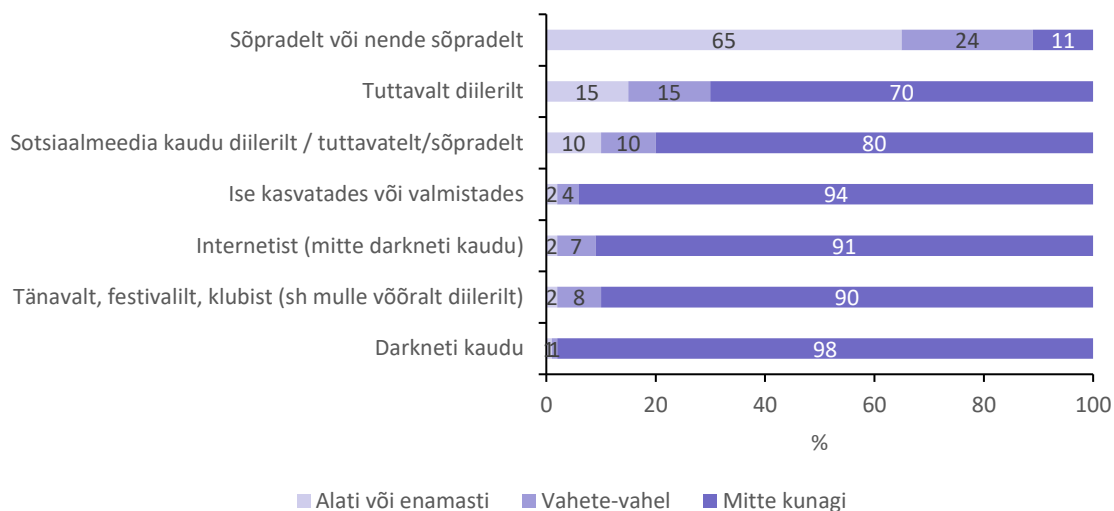
Kanep on kõige sagedamini elu jooksul tarvitatavaks aineks, millele järgneb stimulantide tarvitamine, sh amfetamiini, ecstasy ja kokaiini tarvitamine (Joonis 5). Lisaks märgiti ka uimastavate seente, LSD ning rahustite ja/või uinutite mittemeditsiinilist tarvitamist. Vähem oli neid, kes märkisid GHB ja heksahüdrokannabinooli (HHC) elu jooksul tarvitamist, HHC on uus psühhoaktiivne aine ja oma olemuselt poolsünteetiline kannabinoid. N-ö tugevatoimeliste narkootikumide, nt opioidide (sh nitaseenid, fentanüül) levimus jäi uuringus alla ühe protsendi, kuid nende levimus üldelanikkonnas võib olla tegelikult suurem. E-posti või posti teel saadetud küsimustik ei pruugi jõuda inimesteni, kellel puudub e-posti aadress või kes ei oma püsivat elukohta või alalise elukoha aadressi, kuid nende inimeste hulgas võib olla sagedamini tugevatoimeliste narkootiliste ainete tarvitajaid. Võrreldes 2018. aasta uuringuga sages elu jooksul kanepi tarvitamine 24%-lt 29%-le. Pisut sages ka stimulantide, uimastavate seente ja LSD tarvitamine (Joonis 5).

Joonis 5. Elu jooksul tarvitatud narkootiliste ainete osakaal.

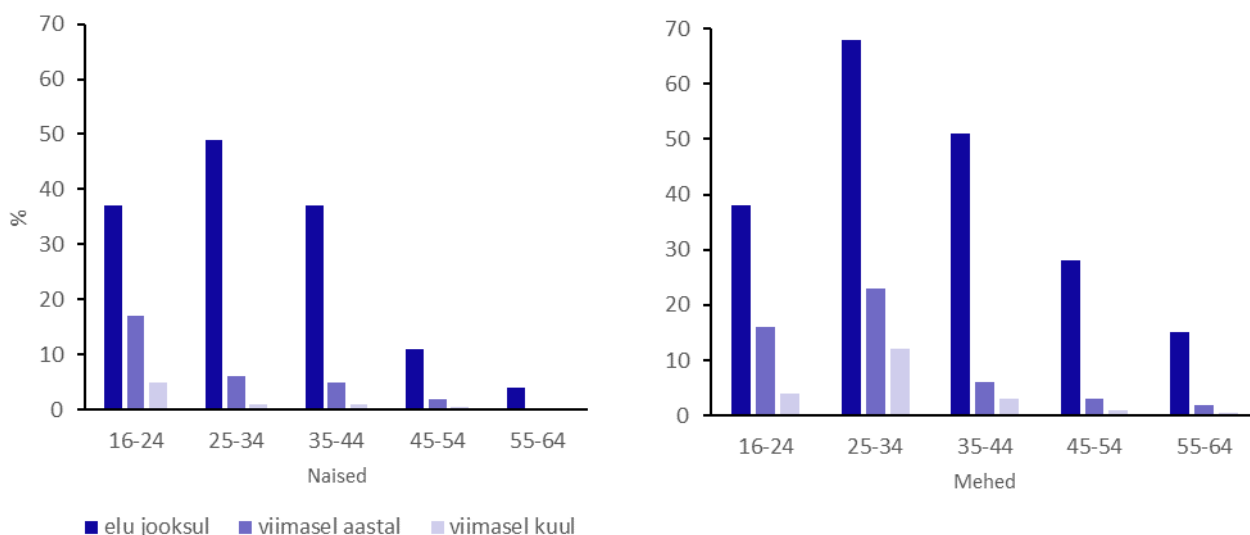
*mittemeditsiinilisel eesmärgil

Narkootilisi aineid saadi peamiselt sõprade ja tuttavate kaudu, oluliselt vähem internetist või tänavalt, festivalilt või klubist (Joonis 6).

Joonis 6. Narkootiliste ainete hankimise kohad viimase 12 kuu jooksul narkootikumede tarvitajate hulgas.

Kanepi tarvitamist esines üldjoontes sagedamini meeste ja nooremate vastajate hulgas (Joonis 7). Võrreldes elu jooksul tarvitamist, siis 16–24-aastaste hulgas oli naiste ja meeste kanepi tarvitamine sarnane, kuid ülejäänud vanuserühmades meeste seas oluliselt sagedasem. Viimase aasta ja kuu jooksul oli 25–34-aastaste meeste hulgas kanepi tarvitamine kõige sagedasem, teistes vanuserühmades sooline erinevus puudus. Kanepit tarvitati esmakordselt keskmiselt 21-aastaselt (mediaan 19, vahemik 11–58).

Joonis 7. Kanepi tarvitamine elu jooksul, viimasel aastal ja viimasel kuul soo ja vanuse järgi.

Viimase aasta jooksul kanepit tarvitanutest 44% tarvitas 1–2 korda aastas, 24% 3–10 korda aastas, 12% 1–3 korda kuus, 13% vähemalt korra nädalas ja 7% iga päev. Ligi kolmveerand (76%) vastajatest tarvitas kanepit peamiselt meelelahutuslikul eesmärgil, vähem (7%) oli neid, kes tarvitas ainult ravi eesmärgil ja 17% tarvitas nii meelelahutuslikul kui ravi eesmärgil.

Kanepi probleemset tarvitamist viimase kuue kuu jooksul hinnati CAST (Cannabis Abuse Screening Test) skoori abil. Kui vastaja sai skooriks 3 või enam, võis olla tegu probleemse

kanepitarvitamisega (8). Viimase aasta jooksul kanepit tarvitanutest 39%-l võis esineda probleemset tarvitamist ja seda esines kõige sagedamini 25–34-aastaste meeste hulgas.

Viimase aasta jooksul kanepit tarvitanutest suur osa (85%) sai seda tasuta (49% alati ja 34% vahel), üle poole (55%) vastajatest ostsid kanepit (37% alati ja 18% vahel) ning sarnaselt 4% kasvatas ise ja/või tõi välismaalt. Peamiselt (96%) tarvitati kanepit suitsetades (73% alati ja 23% vahel), aga ka söögi või joogiga segatult (25%) ja/või veipides ehk e-sigaretti suitsetades (19%).

Elu jooksul mõnda narkootilist ainet tarvitanutest oli enamus (95%) tarvitanud kanepit. Seetõttu sarnanevad narkootiliste ainete tarvitamist kirjeldavad näitajad kanepi tarvitamise näitajatega. Oluline on märkida, et paljudele jääb kanepi tarvitamine/proovimine ainukeseks kogemuseks narkootiliste ainetega katsetamisel.

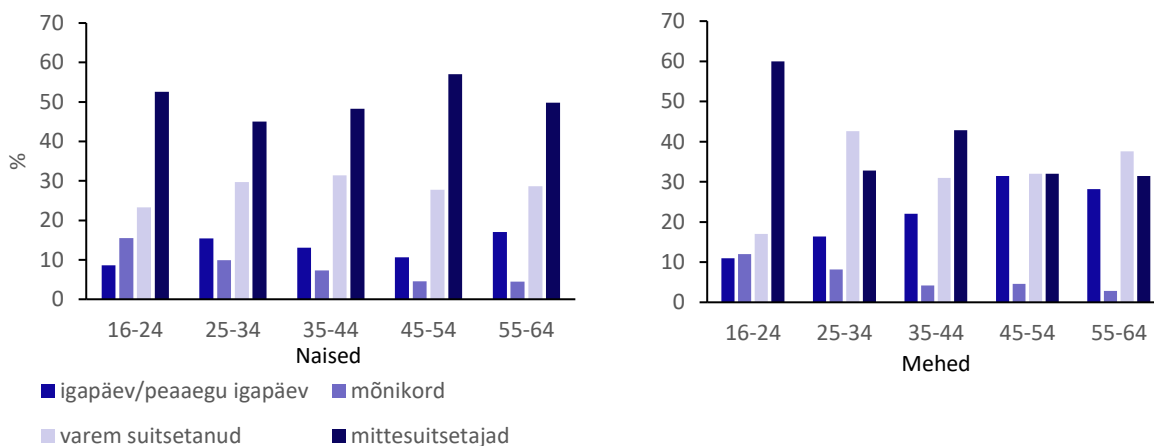
Narkootikumide tarvitamine on seotud mitmete probleemidega. Viimase kuu jooksul narkootilisi aineid tarvitanutel esines enda narkootikumide tarvitamise tõttu kõige sagedamini majanduslikke probleeme (18%). Lisaks mainiti probleemide esinemist kodus või paarisuhtes (13%), probleeme sõpradega (11%), politseiga (7%), aga ka probleeme tööl, koolis või ülikoolis (7%). 16% märkis teiste probleemide esinemist, sh peamiselt vaimse tervisega seotud probleeme nagu ärevust, paanikahooge, mäluprobleeme ja psühhoose.

2.3 Teiste uimastite tarvitamine

2.3.1 Suitsetamine ning tubaka ja nikotiinitooted (tabelid 29–31)

Iga päev või peaaegu iga päev suitsetas 18% vastajatest, 7% oli aeg-ajalt suitsetajaid. Alla kolmandiku (30%) oli suitsetanud kunagi varem ja pisut vähem kui pooled (45%) ei olnud kunagi elu jooksul suitsetanud. Igapäevane või peaaegu igapäevane suitsetamine oli levinum meeste ja vanemate vanuserühmade hulgas (Joonis 8). Igapäevane suitsetamine oli kõige levinum 45–54-aastaste meeste hulgas (31%) ja naistel 55–64-aastaste vanuserühmas (17%).

2018. aasta uuringus oli igapäevasuitsetajaid pisut rohkem (20%), aeg-ajalt suitsetajate ja mittersuitsetajate osakaalud olid sarnased, vastavalt 6% ja 45%.

Joonis 8. Sigarettide suitsetamine soo ja vanuse järgi.

Lisaks sigarettide suitsetamisele küsiti ka muude tubaka- ja nikotiinitoodete tarvitamise kohta viimase 12 kuu jooksul. Elektroonilisi sigarette tarvitas mõnikord 21% vastanutest ja 5% tarvitas neid iga päev. Elektroonilisi sigarette tarvitanutest ligi kolmveerandil (76%)

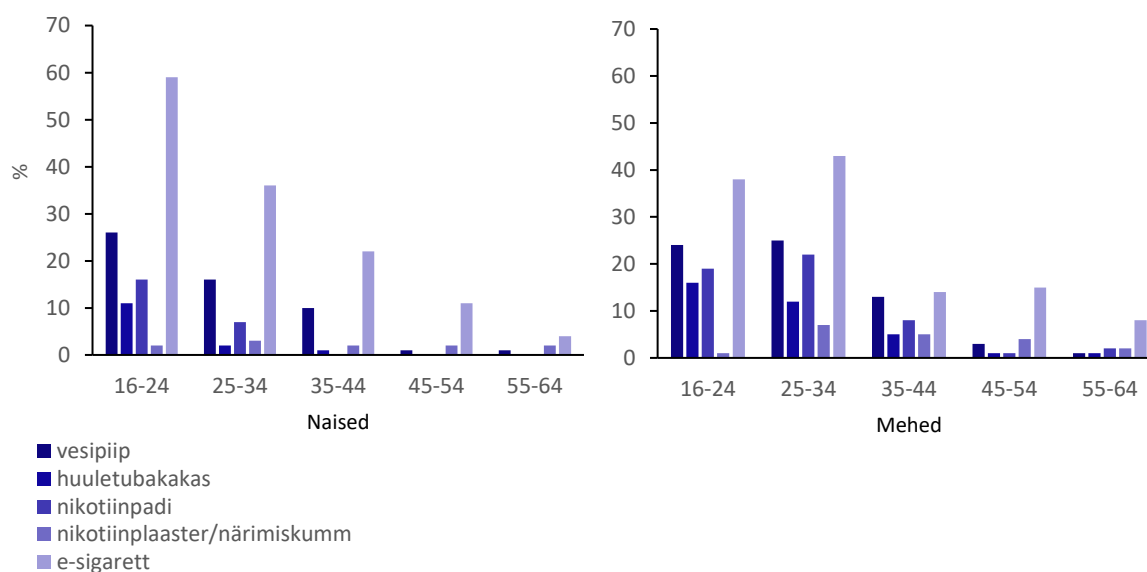
sisaldas e-sigaretti alati või enamasti nikotiini. Kuus uuritavat vastas, et kasutas e-sigaretti ka THC-d (tetrahüdrokannabinooli) või HHC-d.

E-sigarettide tarvitamise juures küsiti ka tarvitamise põhjuste kohta. Nendest, kes olid viimase 12 kuu jooksul tarvitanud e-sigaretti, pisut üle veerandi (27%) arvas, et see on tervislikum kui tavasigarettide tarvitamine, 22% arvas, et see aitab suitsetamisest loobuda ja 15% vastas, et on odavam kui tavasigarettide suitsetamine. Täiendavalt märgiti tarvitamist ebameeldiva lõhna puudumise pärast (sh saab tarvitada siseruumides) ja maitsete kasutamise võimaluse tõttu (5%).

Viimase aasta jooksul oli 9% vastajatest tarvitanud vesipiipu ning seda tarvitati enamasti mõnel korral aastas (8%). Nikotiinipatju tarvitas 5% ja iga päev tarvitas neid 3% vastajatest. Huuletubakat tarvitas viimase aasta jooksul 3%, sh iga päev 1% ning nikotiiniplaastreid või nikotiini sisaldavat närimiskummi tarvitas viimase aasta jooksul 3%, sh igapäevaselt alla 1% vastajatest.

Muude tubakatoodete tarvitamine oli sagedasem meeste kui naiste hulgas, välja arvatud elektrooniliste sigarettide tarvitamine, mida esines sagedamini 16–34-aastaste naiste vanuserühmas (Joonis 9).

Võrreldes viie aasta taguste uuringu tulemustega suurenes oluliselt nii viimase 12 kuu jooksul tarvitanute/proovinute kui ka regulaarselt elektroonilisi sigaretti tarvitanute osakaal (vastavalt 7% ja 1% – 2018. aastal). Pisut vähenes vesipiibu tarvitamine (12%), huuletubaka tarvitamine jäi sarnasele tasemele (4%). Nikotiinipatjade ja -plaastrite ning närimiskummi kohta eelmises uuringus ei küsitud.

Joonis 9. Erinevate tubaka- ja nikotiinitoodete (v.a tavasigaretid) tarvitamine soo ja vanuse järgi viimase 12 kuu jooksul.

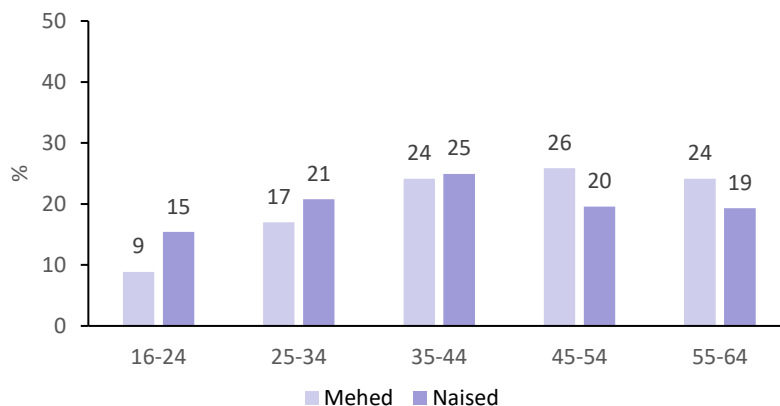
2.3.2 Alkoholi tarvitamine (tabelid 32–35)

86% vastas, et on kunagi elu jooksul olnud purjus. Keskmiselt oldi esimest korda purjus 18-aastaselt (mediaan 17, IQR 4). Pisut enam kui kümnendik ei olnud enda sõnul olnud kunagi purjus.

Viimase aasta jooksul ei tarvitanud alkoholi 17% vastajatest. 18% oli neid, kes tarvitasid alkoholi kaks või enam korda nädalas, sagedamini meeste (24%) kui naiste (13%) hulgas ning sagedamini 35–54-aastaste (20%) ja kõige vähem 16–24-aastaste (9%) vanuserühmas. Nende hulgas, kes tarvitasid alkoholi vähemalt kaks korda nädalas, oli rohkem neid, kes tarvitasid ühel korral suuremas koguses alkoholi. Nendest 36% jõi tavaliselt ühel korral viis või enam

ühikut alkoholi ja üle poole (53%) jõi kuus või enam ühikut alkoholi sagedamini kui kord kuus.

Probleemse alkoholi tarvitamise sh sõltuvuse esinemise hindamiseks kasutati AUDIT-C (ingl *Alcohol Use Disorders Identification Test*) testi, mis koosneb kolmest küsimusest alkoholi tarvitamise sageduse ja koguse kohta viimase 12 kuu jooksul ning mille põhjal arvutatakse ühtne skoor (9). AUDIT-C skoori põhjal oli 43%-l vastanutest probleemne alkoholi tarvitamine, meestel (53%) oluliselt sagedamini kui naistel (36%). 45–64-aastastel meestel esines probleemset alkoholi tarvitamist rohkem kui naistel, kuid 16–34-aastaste vanuserühmas oli naiste seas enam probleemseid alkoholi tarvitajaid (Joonis 10).

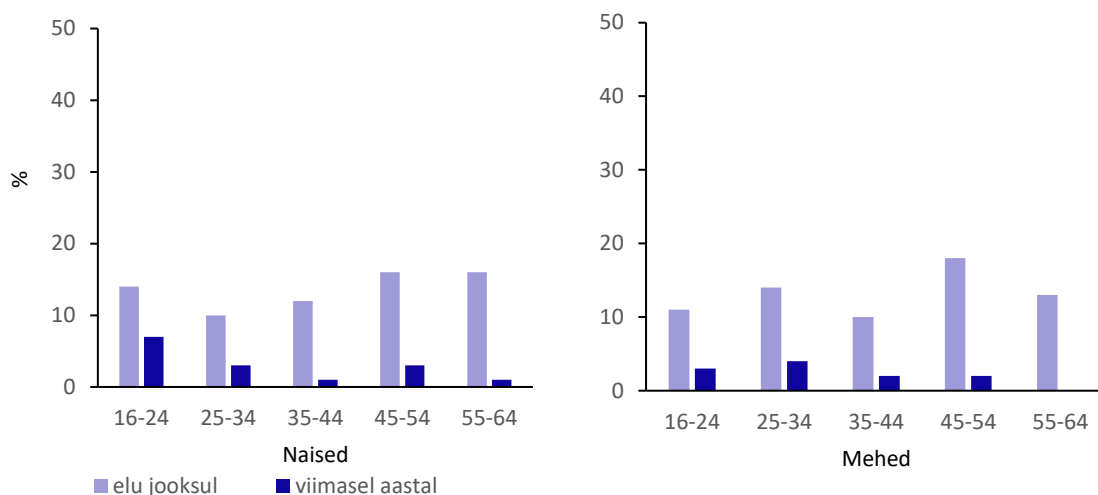

Joonis 10. Probleemne alkoholi tarvitamine (AUDIT-C skoori põhjal) soo ja vanuse järgi.

2.3.3 Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine (tabelid 36–38)

Ravimite tarvitamist mittemeditsiinilisel eesmärgil sõnastati selles uuringus kui retseptiravimi tarvitamist ilma arsti ettekirjutuseta (ilma retseptita) või teisel eesmärgil kui arst on määranud (nt joobe saavutamiseks, meelelahutuslikul eesmärgil). Küsimustikus küsiti ainult retseptiravimite: rahustite, uinutite või tugevatoimeliste valuvaigistite kohta nagu nt alprasolaam (sh Xanax), diasepaam (sh Valocordin, Diazepex), bromasepaam, lorasepaam (sh Lorans), midasolaam (sh Dormicum), zopikloon (sh Imovane, Somnols, Zopitin), zolpideem (sh Hypnogen, Stilnox, Zolzana), tramadool, oksükodoon (sh Oxycodone, Oxycontin), kodeiin, morfiin vms).

14% meestest ja naistest oli elu jooksul tarvitanud ravimeid mittemeditsiinilisel eesmärgil (Joonis 11), sh 2% oli teinud seda viimase aasta (sarnaselt 2% naistest ja meestest) ja 1% viimase kuu jooksul (1% nii naistest kui meestest). Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine elu jooksul oli pisut sagedam 45-aastaste ja vanemate hulgas. Võrreldes 2018. aasta uuringuga ei muutunud elu jooksul ja viimase 12 kuu jooksul ravimite mittemeditsiinilise tarvitamise levimus, sarnaselt 14% oli tarvitanud elu jooksul ja 3% viimase 12 kuu jooksul.

Joonis 11. Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine elu jooksul ning viimasel aastal soo ja vanuse järgi.

Käesolevas uuringus küsiti esmakordselt täpsemalt bensodiasepiinide nt diasepaam (Valocordin, Diazepex), alprasolaam (Xanax), bromasepaam (Bromazepam), lorasepaam (Lorans), midasolaam (Dormicum) ja opioidide tramadool (Tramadol, Olteron, Skudexa, Zaldiar), morfiin (Maracex, Sevredol, Vendal), oksükodoon (Oxycodone, Oxycontin), fentanüül (Matrifen, Lunaldin) mittemeditsiinilise tarvitamise kohta.

Viimase aasta jooksul oli bensodiasepiine tarvitanud mittemeditsiinilisel eesmärgil 1% vastanutest, sarnaselt nii meeste kui naiste hulgas, sh pea veerand tarvitas neid 2–4 korda kuus, ülejäänud harvem. Esimest korda tehti seda keskmiselt 23-aastaselt (mediaan 20, vahemik 14–47).

Viimase aasta jooksul oli alla 1% (3 meest ja 6 naist) vastajatest tarvitanud ülal loetletud opioide mittemeditsiinilisel eesmärgil, peamiselt harvem kui kord kuus, esimest korda keskmiselt 28-aastaselt (mediaan 22, vahemik 14–53).

Mittemeditsiinilisel eesmärgil tarvitatud ravimid olid sageli vastanule endale määratud ravimid või saadi abikaasalt/elukaaslaselt, sõbralt või mõnelt teiselt lähedaselt.

2.3.4 Inhalandid (tabelid 39, 40)

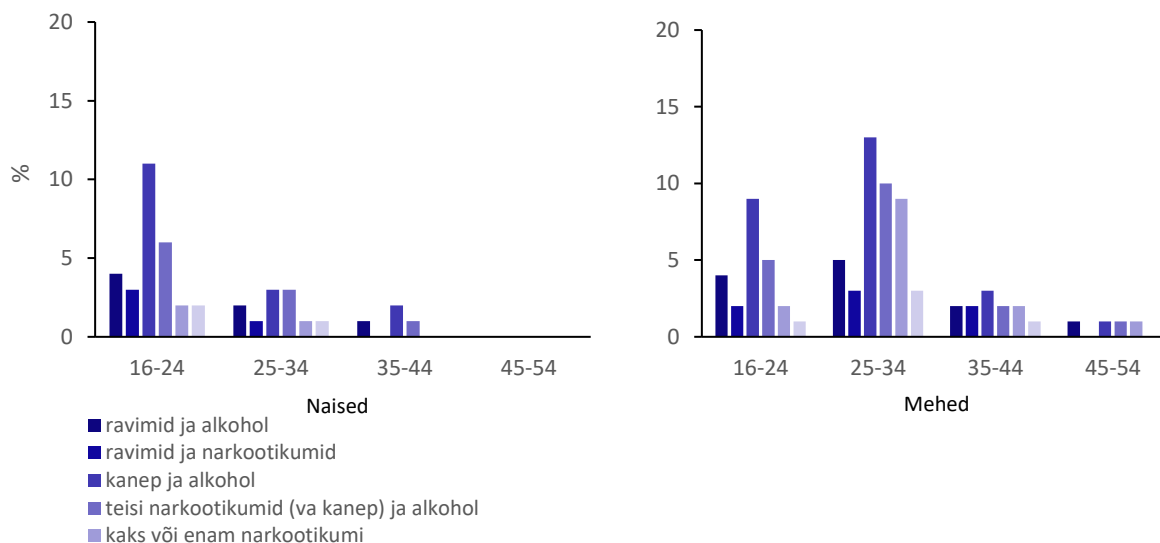
Inhalantide tarvitamise kohta küsiti, kas on kunagi proovitud või tarvitatud liimi, lahustit, bensiini jt sarnaseid aineid (edaspidi inhalante) ja naerugaasi joobe saavutamise eesmärgil. 4% uuritavatest vastas, et on kunagi tarvitanud inhalante ja sarnaselt 4% naerugaasi, kõige sagedamini 25–34-aastaste meeste hulgas. Väga vähesed (alla 1%) olid tarvitanud inhalante viimase aasta jooksul. Inhalantide tarvitamise levimused ei muutunud võrreldes 2018. aasta uuringuga.

2.3.5 Erinevate uimastite samaaegne tarvitamine (tabelid 41, 42)

Samaaegse tarvitamise all mõeldi kahe või enama uimasti (nt alkohol ja ravimid, alkohol ja narkootikum, kaks uimastit või ravimit) tarvitamist koos või lühikese aja jooksul (nt ühe päeva jooksul).

14% kõikidest vastanutest oli vähemalt korra elu jooksul tarvitanud samaaegselt mitut uimastit, viimase aasta jooksul 3%, 2018. aastal olid vastavad protsendid 15% ja 5%. Mitme aine koostarvitamist elu jooksul esines oluliselt sagedamini meeste hulgas, vastavalt 19% ja 11% ning kõige sagedamini 25–34-aastaste vanuserühmas.

Kõige sagedamini tarvitati samaaegselt kanepit ja alkoholi. 16–34-aastaste hulgas oli kõige rohkem alkoholi ja kanepit samaaegselt tarvitavaid inimesi, mehi pisut enam kui naisi. Veel mainiti teiste narkootikumide (va kanep) tarvitamist koos alkoholiga ning alkoholi ja ravimite koostarvitamist (Joonis 12). Mehed tarvitasid sagedamini koos kahte või enam narkootilist ainet.

Joonis 12. Eri uimastite samaaegne tarvitamine viimase 12 kuu jooksul vastavalt soole ja vanusele.

2.3.6 Dopingainete tarvitamine

Dopingaineid oli elu jooksul proovinud või tarvitanud 1% vastanutest ja sagedamini 35–44-aastased mehed. Enam tarvitati anaboolseid steroide nagu testosteroon, stanozolol jmt. Üksikud vastasid, et on tarvitanud peptiidhormoone (nagu kasvuhormoon, EPO ja mimeetikud) ja kasvufaktoreid ning stimuleeriva toimega aineid (nagu amfetamiin, sibutramiini jmt). Peamiselt tarvitati neid kuurina (tarvitamises on pausid) lihasmassi suurendamiseks, vähem soorituse parandamise eesmärgil.

Kui dopingainete eneseraporteeritud tarvitamine oli madal, siis 11% tundis isiklikult kedagi, kes on kasutanud dopingaineid. 3% vastas, et teaks kuskohast hankida dopingaineid, kui ta seda sooviks.

2.4 . Terviseseisund

2.4.1 Füüsiline tervis ja uimastite tarvitamisega seotud terviseprobleemid (tabelid 43–51)

Oma tervist hindas heaks või väga heaks 67%, keskmiseks 29% ja halvaks või väga halvaks 4% vastajatest. Naised hindasid oma tervist mõnevõrra paremaks kui mehed (71% naistest ja 63% meestest hindas heaks või väga heaks ja vastavalt 26% ja 33% keskmiseks). Vanuse kasvades suurenes oma tervist keskmiseks või halvaks hinnanute osakaal.

Üle poole (55%) vastanutest tegeles vähemalt 1–2 korda nädalas tervisespordiga. Meeste ja naiste vahel erinevusi ei olnud. Kõige enam füüsiliselt aktiivseid oli 16–24-aastaste ja kõige vähem 55–64-aastaste hulgas.

Ligi kümnendikul (12%) esines terviseprobleeme alkoholi tarvitamise tõttu, nendest kolmandikul viimase aasta jooksul. Alkoholi tarvitamisega seotud terviseprobleeme esines

sagedamini meestel ja 45–64-aastaste vanuserühmas. Kokku ligi 2% vastanutest oli elu jooksul saanud ravi alkoholi liigtarvitamise tõttu, sagedamini meeste ja üle 45-aastaste hulgas.

Sarnaselt ligi kümnendikul (11%) esines terviseprobleeme tubaka- ja/või nikotiinitoodete tarvitamise tõttu, nendest kolmandikul viimase aasta jooksul. Terviseprobleeme esines sagedamini meestel. Vanuse osas erinevusi ei olnud.

Narkootikumide tarvitamisega seotud terviseprobleeme esines 2%-l vastanutest, pisut enam meestel ja 16–24-aastaste vanuserühmas. Alla 1% vastajatest oli enda sõnul saanud kunagi ravi narkootikumide tarvitamise tõttu.

Rahustite, uinutite või tugevatoimeliste valuvaigistite tarvitamise tõttu esines terviseprobleeme ligi 4%-l, soolist ja vanuselist erinevust ei olnud.

Kokku 3%-l oli esinenud terviseprobleeme mitme uimasti samaaegse tarvitamise tõttu. Soolist erinevust ei ilmnenud, aga esines pisut sagedamini nooremate kui 34-aastaste hulgas.

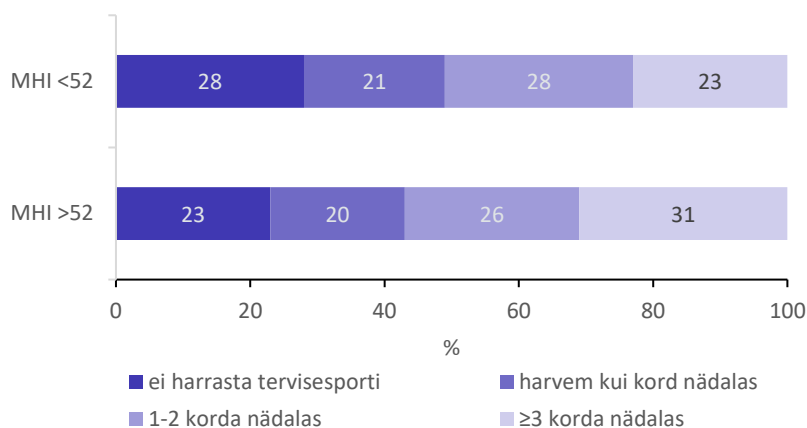
Dopingainete tõttu esines terviseprobleeme neljal inimesel. Kui kolmveerand vastanutest märkis, et pole kunagi selliseid aineid kasutanud, siis 23% raporteeris dopingainete tarvitamise tõttu terviseprobleemide mitteesinemist. Antud küsimuse ja vastusevariantide puhul on keeruline hinnata, kas nendel, ligi veerandil vastanutest oli olnud dopingainete kasutamise kogemus.

2.4.2 Vaimne tervis ja seos uimastite tarvitamisega

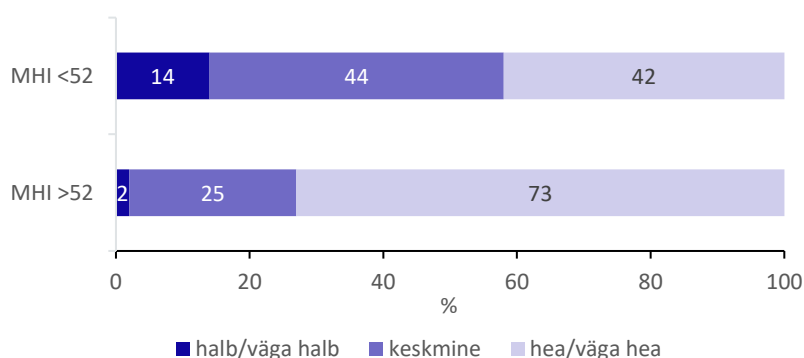
Vaimse tervise hindamiseks kasutati vaimse tervise mõõdikut MHI-5 (ingl k *Mental Health Inventory*), mis koosneb viiest küsimusest närvilisuse, masenduse, rõhutud või kurb olemise võrreldes rahuliku ja õnnelikuna tundmise kohta viimase nelja nädala jooksul. Küsimuste põhjal arvatud skoori võimalikud väärtused jäävad vahemikku 0–100, skoor ≤ 52 punkti viitab depressiooni sümptomite esinemisele (10).

Kõigi uuritavate keskmine vaimse tervise skoor oli 71 (standardhälve 17,5), seejuures naiste keskmine skoor jäi oluliselt madalamaks kui meestel (vastavalt 69 ja 72). Lisaks jäi skoor madalaimaks 16–24-aastaste vanuserühmas (vastavalt 66 punkti, kui teiste vanuserühmade keskmine ulatus 70-ni või üle selle). MHI-5 skooride põhjal esines 17%-l vastajatest depressiooni sümptomeid (skoor ≤ 52), naistel pisut sagedamini kui meestel (vastavalt 18% ja 15%) ning kõige sagedamini noorimas, 16–24-aastaste, vanuserühmas (27%). Eelmises uuringus, 2018. aastal, hinnati depressiooni sümptomite levimuseks 13% (vastavalt naistel 15% ja meestel 10%).

Depressiooni sümptomite esinemine oli seotud üldise hinnanguga tervisele ja kehalise aktiivsusega. Uuritavatel, kellel esines depressiooni sümptomeid, hindasid oma tervislikku seisundit oluliselt halvemaks ja olid füüsiliselt vähem aktiivsed (Joonis 13, 14).

Joonis 13. Depressiooni sümptomite esinemise seos hinnanguga tervisele.

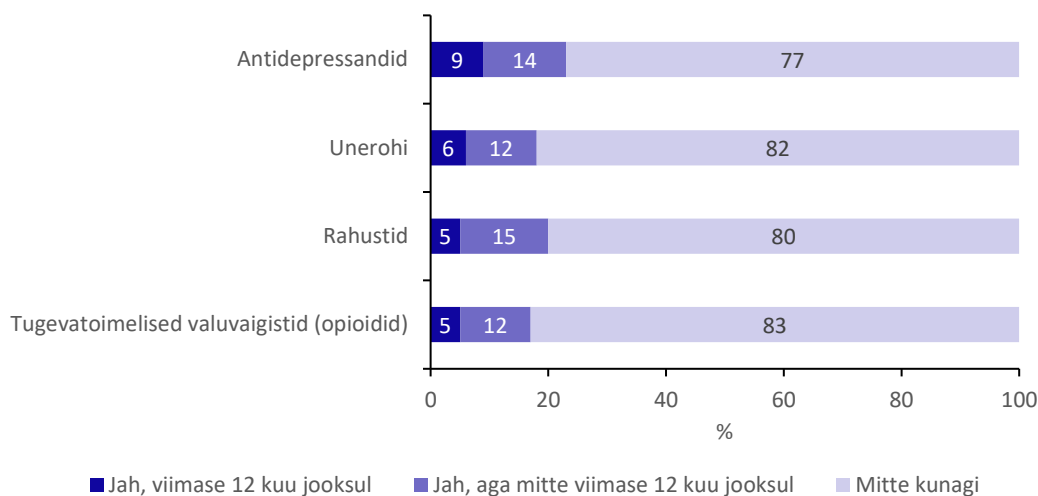

Joonis 14. Depressiooni sümptomite esinemise seos füüsilise aktiivsusega.

Uimastite tarvitamine oli seotud kehva vaimse tervisega. Igapäev või peaaegu iga päev sigarette suitsetavatel inimestel esines enam depressiooni sümptomeid kui aegajalt või üldse mitte suitsetavatel inimestel (24% vs 17% ja 15%, $p < 0,001$). Samuti võrreldes AUDIT skoori põhjal alkoholi tarvitamist, esines probleemsetel alkoholi tarvitajatel sagedamini depressiooni sümptomeid (19% vs 15%, $p = 0,035$).

Sarnane seos ilmnis ka narkootiliste ainete tarvitamisega: vähemalt korra elu jooksul narkootikumide tarvitajatel esines oluliselt sagedamini depressiooni sümptomeid kui mittetarvitajatel (19% vs 15%, $p = 0,025$) ning depressiooni sümptomite levimus oli veelgi suurem viimase aasta jooksul narkootikumide tarvitajate hulgas (26% vs 16%, $p = 0,001$). Samuti esines ravimeid mittemeditsiinilisel eesmärgil tarvitajatel oluliselt sagedamini depressiooni sümptomeid kui mittetarvitajatel (elu jooksul tarvitajatel 24% vs mittetarvitajatel 15%, $p < 0,001$; viimase aasta jooksul tarvitajatel 49% vs 16% $p < 0,001$). Lisaks leiti ka mitut uimastit samaaegselt tarvitajatel oluliselt sagedamini depressiooni sümptomeid kui mittetarvitajatel (22% vs 16%, $p < 0,014$).

Joonisel 15 on esitatud arsti poolt määratud ravimite tarvitamine elu jooksul ja viimasel aastal. Enam kui kümnendik vastajatest oli viimase aasta jooksul tarvitanud joonisel loetletud ravimeid. Keskendumisraskuste tõttu oli stimulante elu jooksul ja viimase aasta jooksul tarvitanud sarnaselt 1% vastajatest ning metadooni või buprenorfiini sõltuvuse asendusraviks alla 0,3% vastajatest (ei ole joonisel esitatud).

Joonis 15. Arsti poolt määratud ravimite tarvitamine.

2.5 Mootorsõiduki juhtimine uimastite mõju all

Esimest korda küsiti käesolevas uuringus mootorsõiduki juhtimise kohta alkoholi, kanepi või muu narkootilise aine või psühhotroopse ravimi mõju all.

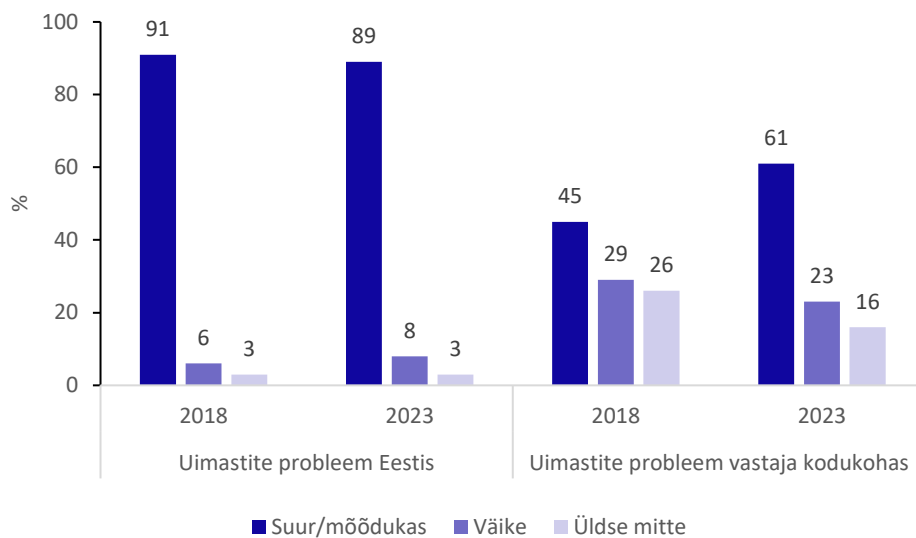
Vähemalt korra oli elu jooksul alkoholijoobes sõidukit juhtinud 18% uuritavatest, meestest pea kolmandik (31%) ja naistest ligi kümnendik (8%). Meeste hulgas oli alkoholijoobes sõiduki juhtimine levinum vanemates vanuserühmades ning kõige sagedasem 45–54-aastaste hulgas, kus ligi iga teine oli teinud seda vähemalt korra elu jooksul. Naiste hulgas esines alkoholijoobes juhtimist kõige enam 35–54-aastaste hulgas, kus iga kümnes oli vähemalt korra elu jooksul juhtinud mootorsõidukit alkoholijoobes.

Kanepijoobes oli juhtinud mootorsõidukit 3% ja muude narkootikumide või psühhotroopsete ravimite mõju all 1% vastajatest, sagedamini meeste ja 25–34-aastaste vanuserühmas.

2.6 Arvamused uimastitega seotud probleemidest, riskidest ja meetmetest

2.6.1 Uimastitega seotud probleemid (tabelid 53–57)

Enamik vastajaid pidas uimasteid (sh tubakatooteid, alkoholi ja narkootilisi aineid) Eestis probleemiks, pea pooled (49%) hindasid seda suureks ja 40% mõõdukaks probleemiks. Samas enda kodukohas hindas 19% vastajatest uimasteid suureks ja 42% mõõdukaks probleemiks. Naised ja vanemad kui 34-aastased pidasid uimasteid sagedamini probleemiks võrreldes meeste ja nooremate vanuserühmadega. Võrreldes 2018. aastaga suurenes uimastite suureks või mõõdukaks probleemiks pidamine oma kodukohas (Joonis 16).

Joonis 16. Uimastite probleemiks pidamine üldiselt Eestis ja vastaja kodukohas 2023. ja 2018. aastal.

72% vastajatest hindas, et uimastite mõõdukas tarvitamine tekitab probleeme, naised pisut sagedamini kui mehed ning vanemad vastajad sagedamini kui nooremad.

Kolmandik (34%) uuringus osalenutest vastas, et on tundnud hirmu sattuda vägivalla ohvriks teiste inimeste uimastitarvitamise tõttu. Sagedamini olid tundnud hirmu naised ja üle 45-aastased vastajad. Kolmandik oli neid, kes ei osanud vastata.

Uuritavatel paluti võrrelda, kumb tekitab Eesti ühiskonnas rohkem probleeme, kas alkohol või narkootikumid. Veidi alla poole (43%) pidas alkoholi ja narkootikume võrdselt sarnaseks probleemiks. Mõnevõrra rohkem oli neid (34%), kelle arvates on alkohol Eesti ühiskonnale suurem probleem, kui neid (23%) kes pidasid narkootikume suuremaks probleemiks. Mehed hindasid sagedamini suuremaks probleemiks alkoholi ja naiste hulgas leiti, et mõlemad nii alkohol kui narkootikumid on võrdselt probleemiks. Nooremad kui 44-aastased pidasid enam probleemiks alkoholi ja vanemad vastajad pigem narkootikume või siis võrdselt nii alkoholi kui narkootikume.

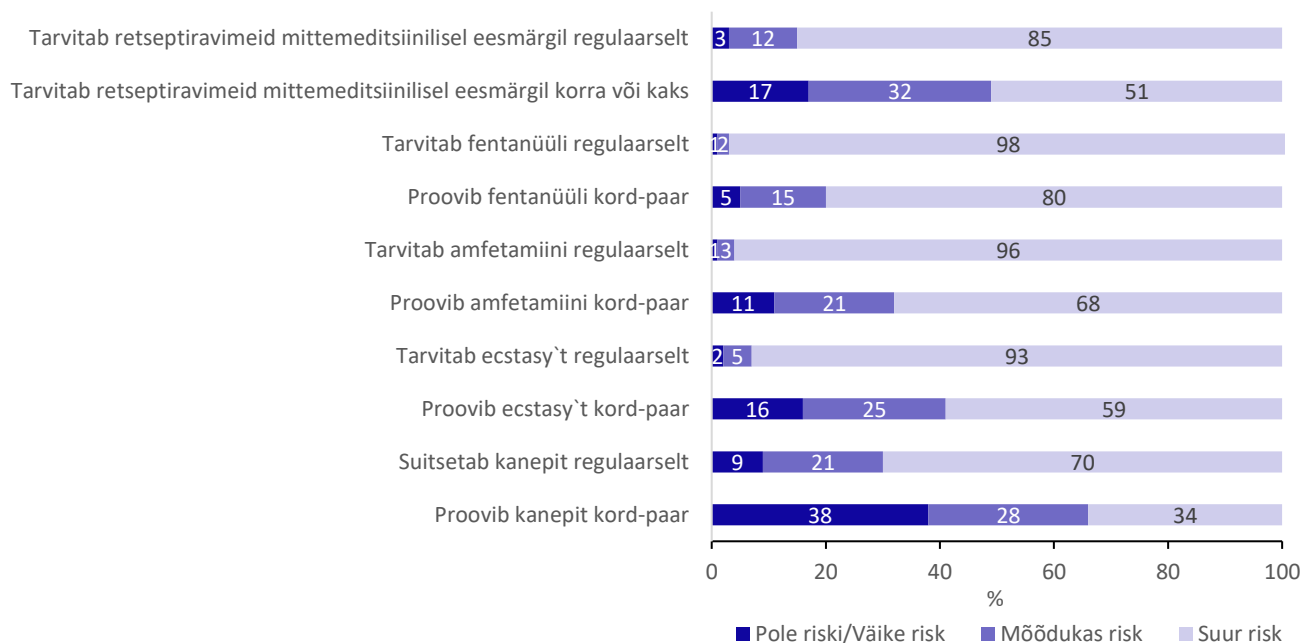
2.7 Sigarettide, alkoholi, narkootikumide ja anaboolsete steroidide tarvitamisega seotud risk tervisele (tabelid 58, 62)

Vastajatel paluti hinnata, skaalal riski pole, väike-, mõõdukas- või suur risk, kui palju nende arvates riskib inimene enda kahjustamisega (füüsiliselt või mõnel muul viisil) tarvitades erinevaid uimasteid korra või paar korda või regulaarselt.

Iga päev ühe või mitme paki sigarettide suitsetamist pidas enamik vastajatest riskiks tervisele (74% pidas suureks ja 22% mõõdukaks riskiks). Sarnaselt leidis suurem osa, et vähemalt korra nädalas purju joomine on seotud enda kahjustamisega (57% pidas suureks ja 35% mõõdukaks riskiks tervisele).

Võrreldes erinevate narkootiliste ainete tarvitamisega seotud terviseriske peeti fentanüüli ja amfetamiini tarvitamist kõige suuremaks riskiks ja kanepi proovimist kõige väiksemaks riskiks tervisele (Joonis 17). Enam kui kolmandik (38%) leidis, et kanepi ühe-kahekordne proovimine ei ole seotud või on seotud väikese riskiga tervisele. Stimulantide (ecstasy, amfetamiini) proovimisega seotud terviseriske hindas madalaks enam kui kümnendik. Võrreldes 2018. aasta uuringuga ei ole terviseriskide hinnangud oluliselt muutunud.

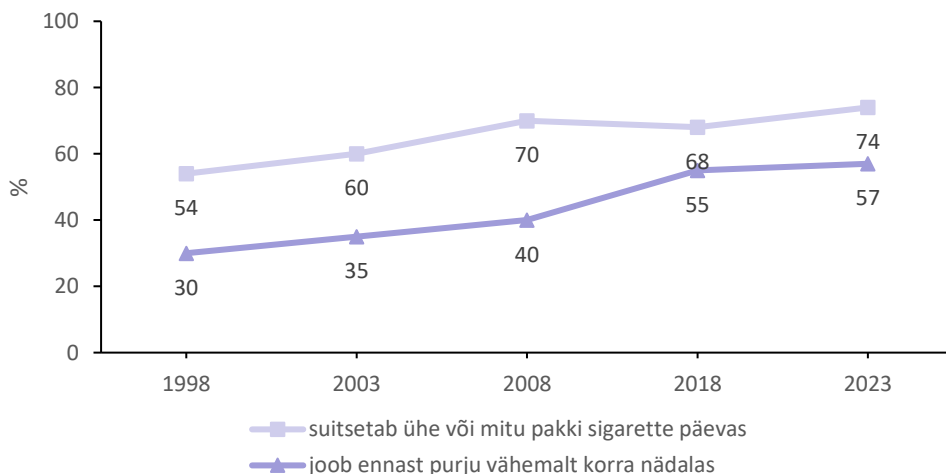
Dopingainete proovimist korra või paar pidas terviseriskiks 70% (30% suureks ja 40% mõõdukaks riskiks) ja regulaarset tarvitamist pidas terviseriskiks enamus vastajatest (80% suureks ja 18% mõõdukaks riskiks). Anaboolsete steroidide proovimist pidas terviseriskiks 77% (37% suureks ja 40% mõõdukaks riskiks) ja regulaarset tarvitamist valdav enamus vastajatest (82% suureks ja 16% mõõdukaks riskiks).

Joonis 17. Eri uimastite tarvitamisega seotud terviseriskide hinnangute jaotus.

Üldjuhul hindasid naised ja vanemate vanuserühmade vastajad erinevate ainete tarvitamisega seotud terviseriske suuremaks, kõige väiksemaks hindasid erinevate ainete tarvitamisega seotud terviseriske alla 35-aastased.

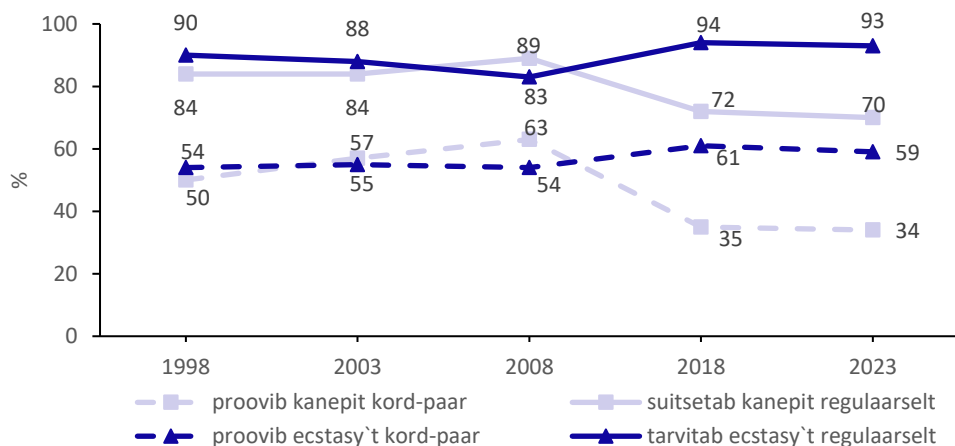
Ajas on suurenenud Eesti elanike osakaal, kes hindavad igapäevasuitsetamise ja purju joomisega seotud terviseriske suureks (Joonis 18).

Joonis 18. Igapäevasuitsetamise ja purju joomisega seotud terviseriski suureks hinnanud Eesti täiskasvanud elanike osakaal eri uuringute* ja aastate põhjal.

*1998–2008 „Töö kodu ja vabaeg“ uuring, 1998 aastal valim 18–70 aastased, 2003–2008 valim 16–69 aastased (7)

Nii kanepi kui ka ecstasy proovimise ja tarvitamisega seotud terviseriske hinnati sarnaselt ka eelmises 2018. aasta uuringus (Joonis 19).

Joonis 19. Kanepi ja ecstasy proovimise ja regulaarse tarvitamisega seotud terviseriski suureks hinnanud Eesti täiskasvanud elanike osakaalud eri uuringute* ja aastate põhjal.

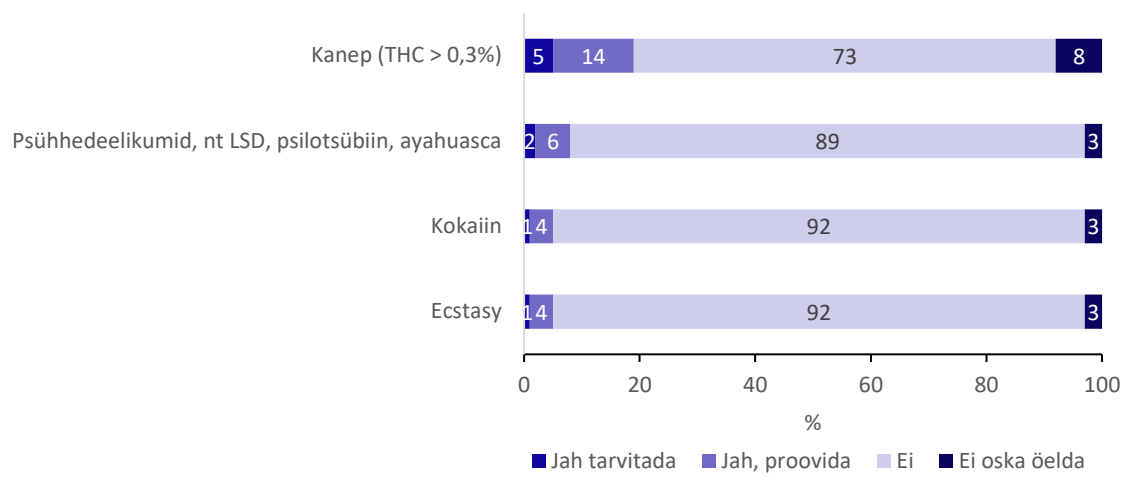
*1998–2008 „Töö kodu ja vaba-aeg“ uuring, 1998 aastal valim 18–70-aastased, 2003–2008 valim 16–69-aastased (7)

2.8 Uimastitega seotud seadusandlus (tabelid 59–61)

Erinevate uimastite hankimisviiside ja tarvitamise eest karistamise kohta, märgiti kõige sagedamini, et peaks olema karistus retseptiravimite ostmise eest tänavalt või turult (80%) ja kanepitaimede kasvatamise (65%) eest, kõige sallivamad oldi tarvitamise suhtes (44%). Kui 22% vastajatest leidis, et kanepi ostmine ei tohi olla seadusega lubatud, siis 60% nõustus, et ainult ravi eesmärgil võiks olla kanepi tarvitamine lubatud ja 19% arvas, et peaks olema lubatud mistahes eesmärgil.

Hinnangud on oluliselt muutunud võrreldes 2018. aasta uuringuga, mil üle poole (63%) vastajatest hindas, et kanepi ostmine ei tohi olla lubatud ja 13% nõustus, et ainult ravi eesmärgil tarvitamine võiks olla lubatud ning 24% arvas, et peaks olema lubatud mistahes eesmärgil tarvitamine. Erinevus võis tuleneda küsimuse erinevast ülesehitusest, kui varem paluti hinnata nõustumist väitega skaalal 1 – 5 ehk ei nõustu üldse – nõustun täielikult, siis seekord sai vastata skaalal jah – ei.

Lisaks küsiti, kui tõenäoline oleks, et inimene tarvitaks mõnda narkootilist ainet, kui see ei oleks seadusevastane. Kanepit prooviks/tarvitaks 19%, psühhedeelikume 8%, ecstasy't ja kokaiini sarnaselt 5% vastajatest (Joonis 20).

Joonis 20. Narkootiliste ainete proovimine/tarvitamine kui see ei oleks seadusevastane.

3 Tabelid

Tabel 1. Hinnang erinevate ainete kättesaadavusele vastaja soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Kanep													
Võimatu	4,0	2,5	4,8	8,6	10,4	6,7	6	6,7	6,6	6,5	9,8	7,4	7,1
Väga raske	1,0	5,0	5,4	5,8	4,7	4,7	6,9	5,0	5,8	5,0	5,2	5,4	5,1
Küllalt raske	12,1	7,4	10,7	5,8	6,6	8,2	7,8	5,0	3,9	3,4	3,3	4,2	5,8
Küllalt kerge	37,4	29,8	29,8	20,1	7,6	22,5	30,2	33,3	21,6	10,7	11,1	19	20,4
Väga kerge	21,2	29,8	16,7	7,5	4,7	14,0	29,3	20,6	13,5	6,1	2,0	11,4	12,4
Ei oska öelda	24,2	25,6	32,7	52,3	65,9	44	19,8	29,4	48,7	68,3	68,7	52,7	49,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	1	4	7	0	2	3	1	4	10	17
Amfetamiin													
Võimatu	12,9	14,4	10,8	10,7	12,1	12,0	12,9	14,4	10,8	10,7	12,1	12,0	11,6
Väga raske	13,8	14,4	7,3	5,8	6,9	8,7	13,8	14,4	7,3	5,8	6,9	8,7	8,8
Küllalt raske	19,8	3,3	5,8	2,7	2,3	5,2	19,8	3,3	5,8	2,7	2,3	5,2	6,6
Küllalt kerge	12,9	11,7	8,9	3,8	5,3	7,6	12,9	11,7	8,9	3,8	5,3	7,6	8,7
Väga kerge	6,0	4,4	5,8	2,7	1,3	3,7	6,0	4,4	5,8	2,7	1,3	3,7	3,8
Ei oska öelda	34,5	51,7	61,4	74,3	72,1	63	34,5	51,7	61,4	74,3	72,1	63,0	60,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	2	0	3	5	11	0	2	3	2	6	13	24
Rahustid/uinutid													
Võimatu	9,1	8,3	10,7	12,1	10,5	10,4	8,7	11,7	8,1	8,4	10,2	9,4	9,8
Väga raske	13,1	13,2	12,5	7,5	4,8	9,5	9,6	12,2	8,5	6,5	8,9	8,8	9,1
Küllalt raske	12,1	14,1	13,7	8,1	9,5	11,2	19,1	10	6,2	7,3	5,6	8,2	9,4
Küllalt kerge	14,1	11,6	11,9	8,1	4,3	9,2	22,6	13,9	10,1	7,6	5,9	10,3	9,8
Väga kerge	12,1	4,1	3,6	4,6	1,4	4,4	10,4	5,6	6,6	3,4	3,6	5,3	4,9
Ei oska öelda	39,4	48,8	47,6	59,5	69,5	55,4	29,6	46,7	60,5	66,8	65,9	58,0	57,0
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	5	9	1	2	4	1	6	14	23
Ecstasy													
Võimatu	11,1	9,2	11,3	12,1	11,0	11,0	14,7	13,3	10,4	11,1	12,5	12,0	11,6
Väga raske	9,1	15,0	11,9	6,9	6,7	9,5	14,7	12,8	8,1	5,3	6,6	8,5	8,9
Küllalt raske	18,2	7,5	8,9	6,4	6,2	8,6	14,7	6,7	5,8	2,3	2,3	5,1	6,5
Küllalt kerge	10,1	15,8	14,9	10,4	2,4	10,0	13,8	11,1	9,7	5,3	3,9	7,8	8,7
Väga kerge	6,1	8,3	3,6	2,9	1,0	3,8	7,8	5,0	4,6	2,7	1,3	3,7	3,7
Ei oska öelda	45,5	44,2	49,4	61,3	72,9	57,1	34,5	51,1	61,4	73,3	73,4	63,0	60,6
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	2	0	2	5	10	0	2	3	1	6	12	22
Kokaiin													
Võimatu	14,1	6,6	11,4	11,6	11,9	11,2	13,8	15	10,4	10,3	12,5	12,0	11,7
Väga raske	15,2	17,4	10,2	7,6	5,2	10,0	16,4	12,2	9,3	6,1	7,5	9,3	9,6
Küllalt raske	14,1	10,7	10,8	7,0	6,7	9,2	12,1	7,2	5,4	2,7	2,3	4,9	6,7
Küllalt kerge	6,1	14,9	16,2	9,3	2,9	9,5	19,0	13,3	9,3	3,8	3,6	8,1	8,7
Väga kerge	5,1	9,1	3,6	1,7	1,9	3,8	6,0	4,4	5,0	3,1	0,7	3,4	3,5
Ei oska öelda	45,5	41,3	47,9	62,8	71,4	56,3	32,8	47,8	60,6	74,0	73,4	62,3	59,9
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	1	3	5	11	0	2	3	1	6	12	23

(järg) Hinnang erinevate ainete kättesaadavusele vastaja soo ja vanuse järgi, %

	Mehed					Kokku	Naised					Kokku	
	Vanuserühm						Vanuserühm						
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Dopingained													
Võimatu	12,1	11,7	10,8	11,0	11,0	11,2	18,1	16,1	12,0	11,5	13,5	13,6	12,6
Väga raske	17,2	14,2	14,4	5,8	7,2	10,8	15,5	16,7	8,5	5,3	7,2	9,5	10,0
Küllalt raske	7,1	9,2	11,4	7,5	5,7	8,1	15,5	2,8	4,6	3,8	2,3	4,6	6,0
Küllalt kerge	5,1	3,3	11,4	4,1	2,9	5,3	1,7	2,8	6,2	3,4	4,0	3,9	4,5
Väga kerge	4,0	3,3	1,8	1,2	1,0	2,0	1,7	2,8	1,5	1,2	0,7	1,4	1,6
Ei oska öelda	54,6	58,3	50,3	70,5	72,3	62,3	47,4	58,9	67,2	74,8	72,4	67,0	65,2
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	2	1	2	6	12	0	2	3	1	7	13	25

Tabel 2. Soov proovida narkootilisi aineid, kui need ei oleks seadusevastased, soo ja vanuse järgi, %

	Mehed					Kokku	Naised					Kokku	
	Vanuserühm						Vanuserühm						
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Kanep													
Jah, tarvitada	9,1	19,7	6,6	2,3	0,9	6,4	12,9	7,1	3,1	0,8	0	3,4	4,6
Jah, proovida	37,4	18,9	15,5	12,7	14,5	17,9	27,6	12,6	10,0	7,3	8,1	11,1	13,9
Ei	44,4	50,8	70,2	72,3	76,2	66,0	55,2	71,4	80,8	82,8	84,4	78,1	73,2
Ei oska öelda	9,1	10,7	7,7	12,7	8,4	9,7	4,3	8,8	6,1	9,2	7,5	7,5	8,4
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	0	0	2	1	4	0	0	1	2	3	6	10
Ecstasy													
Jah, tarvitada	2,0	7,4	1,8	0	0	1,8	2,6	0,6	0,8	0	0	0,5	1,1
Jah, proovida	8,1	10,7	5,4	2,3	1,4	4,8	12,2	6,0	2,7	0,8	0,3	3,1	3,8
Ei	87,9	72,1	89,9	94,8	95,3	89,4	79,1	90,7	95,0	98,5	97,1	94,1	92,2
Ei oska öelda	2,0	9,8	3,0	2,9	3,3	4,0	6,1	2,8	1,5	0,8	2,6	2,3	3,0
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	0	0	2	2	5	1	0	1	2	1	5	10
Kokaiin													
Jah, tarvitada	2,0	4,9	1,8	0	0,5	1,6	0,9	1,1	0,4	0	0	0,4	0,8
Jah, proovida	9,1	8,2	7,1	1,2	3,8	5,3	7,0	3,9	3,5	1,5	0,7	2,7	3,7
Ei	87,9	81,2	86,9	94,8	93,4	89,7	87	92,3	94,3	97,7	96,4	94,6	92,6
Ei oska öelda	1,0	5,7	4,2	4,1	2,4	3,5	5,2	2,8	1,9	0,8	2,9	2,4	2,8
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	0	0	2	2	5	1	0	1	2	2	6	11
Psühheedelikume													
Jah, tarvitada	5,1	10,7	1,2	0,6	0	2,7	4,4	1,1	2,7	0	0	1,2	1,8
Jah, proovida	18,2	19,7	6,0	4,1	2,8	8,4	13,9	7,7	4,2	3,1	2,0	4,9	6,3
Ei	72,7	63,1	90,5	91,9	93,9	85,2	76,5	87,4	92,4	95,4	94,8	91,3	88,8
Ei oska öelda	4,0	6,6	2,4	3,5	3,3	3,7	5,2	3,9	0,8	1,5	3,3	2,6	3,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	0	0	2	2	5	1	0	0	2	3	6	11

Tabel 3. Narkootiliste ainete tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	59,0	31,4	44,6	71,7	85,8	61,8	60,3	50,0	60,3	87,5	95,8	74,7	69,5
On tarvitanud/ proovinud	40,0	68,6	55,4	28,3	14,2	38,2	39,7	50,0	39,7	12,6	4,2	25,3	30,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 4. Elu jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal, soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	32	35,6	20	30,7	52	33,6
Kesk-	71	37,8	60	29,4	131	33,4
Keskeri-	85	34,7	48	16,1	133	24,5
Kõrg-	106	43,1	159	28,3	265	32,8
Elukoht						
Tallinn	111	46,4	111	30,8	222	37,1
Muu linn	74	32,2	82	21,0	156	25,1
Maapiirkond	110	36,3	94	24,5	204	29,7
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	163	46,1	151	28,6	314	35,6
Lääne-Eesti	30	30,3	30	21,6	60	25,2
Kesk-Eesti	24	33,8	24	24,7	48	28,6
Kirde-Eesti	17	27,0	11	14,5	28	20,1
Lõuna-Eesti	61	33,0	71	24,2	132	27,6
Rahvus						
Eestlane	243	40,2	250	28,1	493	33,0
Mitte-eestlane	52	31,7	37	15,5	89	22,1
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	234	38,4	213	24,9	447	30,5
Mittetöötav	42	38,5	64	30,3	106	33,1
Töötu	17	37,8	10	15,4	27	24,6
Kuuissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	20	26,0	29	22,0	49	23,4
600-1000 eurot	45	25,7	66	20,3	111	22,2
1001-1400 eurot	53	35,6	67	30,3	120	32,4
>1400 eurot	141	53,2	259	34,8	238	43,8

Tabel 5. Narkootiliste ainete tarvitamine viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	78,6	75,2	92,8	96	97,6	90,3	79,3	91,7	93,5	98,1	99,7	94,5	92,8
On tarvitanud/ proovinud	21,4	24,8	7,2	4,0	2,4	9,7	20,7	8,3	6,5	1,9	0,3	5,5	7,2
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 6. Viimase 12 kuu jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	10	11,2	9	14,1	19	12,4
Kesk-	19	10,1	20	9,8	39	10,0
Keskeri-	18	7,3	8	2,7	26	4,8
Kõrg-	28	11,4	25	4,5	53	6,6
Elukoht						
Tallinn	34	14,3	21	5,8	55	9,2
Muu linn	16	6,9	23	5,9	39	6,3
Maapiirkond	25	8,3	18	4,7	43	6,3
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	47	13,4	27	5,1	74	8,4
Lääne-Eesti	8	8,1	10	7,3	18	7,6
Kesk-Eesti	5	7,0	5	5,2	10	6,0
Kirde-Eesti	4	6,4	1	1,3	5	3,6
Lõuna-Eesti	11	5,9	19	6,5	30	6,3
Rahvus						
Eestlane	66	11,0	53	6,0	119	8,0
Mitte-eestlane	9	5,5	9	3,8	18	4,5
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	55	9,0	34	4,0	89	6,1
Mittetöötav	15	14,0	24	11,4	39	12,3
Töotu	4	8,9	4	6,2	8	7,4
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	3	3,9	8	6,1	11	5,2
600-1000 eurot	10	5,8	15	4,6	25	5,0
1001-1400 eurot	13	8,7	9	4,1	22	5,9
>1400 eurot	36	13,6	23	8,3	59	10,9

Tabel 7. Narkootiliste ainete tarvitamine viimase 30 päeva jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	90,9	84,3	97,0	98,9	99,5	95,3	91,4	98,3	98,1	99,6	99,7	98,2	97,1
On tarvitanud/ proovinud	9,1	15,7	3,0	1,2	0,5	4,7	8,6	1,7	1,9	0,4	0,3	1,8	2,9
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 8. Viimase 30 päeva jooksul narkootilist ainet tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	4	4,4	3	4,7	7	4,6
Kesk-	9	4,8	9	4,4	18	4,6
Keskeri-	6	2,5	3	1,0	9	1,7
Kõrg-	17	6,9	5	0,9	22	2,7
Elukoht						
Tallinn	18	7,6	7	1,9	25	4,2
Muu linn	7	3,0	5	1,3	12	1,9
Maapiirkond	11	3,6	8	2,1	19	2,8
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	23	6,5	9	1,7	32	3,6
Lääne-Eesti	5	5,1	2	1,5	7	3,0
Kesk-Eesti	2	2,8	2	2,1	4	2,4
Kirde-Eesti	2	3,2	0	0	2	1,5
Lõuna-Eesti	4	2,2	7	2,4	11	2,3
Rahvus						
Eestlane	35	5,8	16	1,8	51	3,4
Mitte-eestlane	1	0,6	4	1,7	5	1,2
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	29	4,8	9	1,1	38	2,6
Mittetöötav	5	4,6	9	4,3	14	4,4
Töötu	1	2,2	2	3,1	3	2,7
Kuuissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	0	0	1	0,8	1	0,5
600-1000 eurot	5	2,9	5	1,5	10	2,0
1001-1400 eurot	7	4,7	1	0,5	8	2,2
>1400 eurot	19	7,2	9	3,2	28	5,2

Tabel 9. Kanepi tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	61,6	32,2	48,8	71,8	85,4	63,1	62,9	51,1	62,6	88,6	95,8	75,9	70,7
On tarvitanud/ proovinud	38,4	67,8	51,2	28,2	14,6	37,0	37,1	48,9	37,4	11,4	4,2	24,1	29,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 10. Elu jooksul kanepit tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	31	34,4	19	29,2	50	32,3
Kesk-	69	36,5	57	27,9	126	32,1
Keskeri-	83	33,7	47	15,7	130	23,9
Kõrg-	102	41,5	150	26,7	252	31,2
Elukoht						
Tallinn	110	45,8	103	28,6	213	35,5
Muu linn	73	31,6	79	20,2	152	24,4
Maapiirkond	103	34,0	91	23,8	194	28,3
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	159	44,8	141	26,7	300	34,0
Lääne-Eesti	29	29,3	30	21,6	59	24,8
Kesk-Eesti	24	33,8	22	22,7	46	27,4
Kirde-Eesti	18	28,6	11	14,5	29	20,9
Lõuna-Eesti	56	30,1	69	23,5	125	26,0
Rahvus						
Eestlane	233	38,5	238	26,7	471	31,5
Mitte-eestlane	53	32,1	35	14,6	88	21,8
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	227	37,1	204	23,8	431	29,4
Mittetöötav	42	38,5	61	28,9	103	32,2
Töötu	15	33,3	8	12,3	23	20,9
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	21	26,9	27	20,5	48	22,9
600-1000 eurot	45	25,7	64	19,7	109	21,8
1001-1400 eurot	52	34,7	63	28,5	115	31,0
>1400 eurot	136	51,3	92	33,0	228	41,9

Tabel 11. Kanepi tarvitamise sagedus viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma pole tarvitanud viimase 12 kuu jooksul	85,0	77,9	94,1	97,1	98,1	92,2	82,8	94	95,4	98,5	100	95,9	94,4
Iga päev	2,0	2,5	0	0	0,5	0,8	0,9	0	0	0	0	0,1	0,4
Vähemalt korra nädalas	2,0	2,5	1,2	0,6	0	1,0	2,6	0,6	0,4	0,4	0	0,5	0,7
1-3 korda kuus	1,0	4,9	1,2	0	0	1,2	0,9	0,6	0,8	0	0	0,4	0,7
3-10 korda aastas	5,0	5,7	1,2	0,6	0	1,9	3,5	1,1	1,9	0	0	1,0	1,4
1-2 korda aastas	5,0	6,6	2,4	1,7	1,4	3,0	9,5	3,9	1,5	1,1	0	2,2	2,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914

Tabel 12. Viimase 12 kuu jooksul kanepit tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	8	8,8	9	13,9	17	10,9
Kesk-	15	7,9	10	4,9	25	6,3
Keskeri-	13	5,3	8	2,7	21	3,9
Kõrg-	25	10,1	20	3,6	45	5,6
Elukoht						
Tallinn	28	11,6	15	4,2	43	7,2
Muu linn	13	5,6	17	4,4	30	4,8
Maapiirkond	20	6,5	15	3,9	35	5,1
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	39	10,9	18	6,1	57	6,4
Lääne-Eesti	8	8,0	7	5,0	15	6,3
Kesk-Eesti	3	4,2	3	3,1	6	3,6
Kirde-Eesti	3	4,8	1	1,3	4	2,9
Lõuna-Eesti	8	4,3	18	6,1	26	5,4
Rahvus						
Eestlane	54	8,9	40	4,5	94	6,3
Mitte-eestlane	7	4,2	7	2,9	14	3,5
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	48	7,8	24	2,8	72	4,9
Mittetöötav	10	9,1	20	9,5	30	9,4
Töötu	2	4,4	3	4,6	5	4,6
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	1	1,3	5	3,8	6	2,9
600-1000 eurot	9	5,1	13	4,0	22	4,4
1001-1400 eurot	11	7,3	8	3,6	19	5,1
>1400 eurot	32	12,0	17	6,1	49	9,0

Tabel 13. Amfetamiini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	92,9	77,7	79,2	91,9	97,2	88,5	90,5	91,2	88,9	97,7	99,7	94,4	92,0
On tarvitanud/ proovinud	7,1	22,3	20,8	8,1	2,8	11,5	9,5	8,8	11,1	2,3	0,3	5,6	8,0
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 14. Elu jooksul amfetamiini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	13	14,4	7	10,8	20	12,9
Kesk-	25	13,3	17	8,3	42	10,7
Keskeri-	23	9,4	12	4,0	35	6,4
Kõrg-	28	11,4	27	4,8	55	6,8
Elukoht						
Tallinn	39	16,3	25	6,9	64	10,7
Muu linn	19	8,3	19	4,9	38	6,1
Maapiirkond	31	10,2	19	5,0	50	7,3
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	56	15,8	33	6,3	89	10,1
Lääne-Eesti	8	8,1	7	5,0	15	6,3
Kesk-Eesti	5	7,0	5	5,2	10	6,0
Kirde-Eesti	5	7,9	1	1,3	6	4,3
Lõuna-Eesti	15	8,1	17	5,8	32	6,7
Rahvus						
Eestlane	74	12,2	51	5,7	125	8,4
Mitte-eestlane	15	9,2	12	5,0	27	6,7
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	76	12,5	45	5,3	121	8,3
Mittetöötav	8	7,3	17	8,1	25	7,8
Töötu	5	11,1	1	1,5	6	5,5
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	4	5,2	9	6,8	13	6,2
600-1000 eurot	10	5,7	18	5,5	28	5,6
1001-1400 eurot	19	12,8	13	5,9	32	8,7
>1400 eurot	45	17,0	19	6,8	64	11,8

Tabel 15. Ecstasy tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	92,9	76,9	83,3	96,0	99,1	90,7	87,9	90,7	88,9	97,3	99,7	94,0	92,7
On tarvitanud/ proovinud	7,1	23,1	16,7	4,1	1,0	9,3	12,1	9,3	11,1	2,7	0,3	6,0	7,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 16. Elu jooksul ecstasy't tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	9	10,0	9	13,9	18	11,6
Kesk-	18	9,6	15	7,4	33	8,4
Keskeri-	17	6,9	8	2,7	25	4,6
Kõrg-	28	11,4	36	6,4	64	7,9
Elukoht						
Tallinn	34	14,2	34	9,4	68	11,4
Muu linn	11	4,8	16	4,1	27	4,4
Maapiirkond	27	8,9	18	4,7	45	6,5
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	49	13,8	45	8,5	94	10,7
Lääne-Eesti	8	8,1	4	2,9	12	5,0
Kesk-Eesti	5	7,0	6	6,2	11	6,6
Kirde-Eesti	3	4,8	1	1,3	4	2,9
Lõuna-Eesti	7	3,8	12	4,1	19	4,0
Rahvus						
Eestlane	61	10,1	57	6,4	118	7,9
Mitte-eestlane	11	6,7	11	4,6	22	5,5
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	64	10,5	46	5,4	110	7,5
Mittetöötav	5	4,6	19	9,0	24	7,5
Töötu	3	6,7	3	4,6	6	5,5
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	3	3,9	4	3,0	7	3,4
600-1000 eurot	8	4,6	21	6,5	29	5,8
1001-1400 eurot	13	8,7	11	5,0	24	6,5
>1400 eurot	39	14,7	26	9,3	65	12,0

Tabel 17. Kokaiini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	92,9	78,5	85,1	91,4	98,1	90,0	87,1	89,6	92,4	97,3	99,4	94,4	92,7
On tarvitanud/ proovinud	7,1	21,5	14,9	8,6	1,9	10,0	12,9	10,4	7,6	2,7	0,6	5,6	7,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 18. Elu jooksul kokaiini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	11	12,2	6	9,2	17	11,0
Kesk-	18	9,5	15	7,4	33	8,4
Keskeri-	24	9,8	12	4,0	36	6,6
Kõrg-	24	9,8	30	5,3	54	6,7
Elukoht						
Tallinn	34	14,2	33	9,2	67	11,2
Muu linn	18	7,8	13	3,3	31	5,0
Maapiirkond	25	8,3	17	4,4	42	6,1
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	50	14,1	40	7,6	90	10,2
Lääne-Eesti	9	9,1	5	3,6	14	5,9
Kesk-Eesti	8	11,3	4	4,1	12	7,1
Kirde-Eesti	3	4,8	1	1,3	4	2,9
Lõuna-Eesti	7	3,8	13	4,4	20	4,2
Rahvus						
Eestlane	66	10,9	54	6,1	120	8,0
Mitte-eestlane	11	6,7	9	3,8	20	5,0
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	63	10,3	43	5,0	106	7,2
Mittetöötav	7	6,4	19	9,0	26	8,1
Töötu	5	11,1	1	1,5	6	5,5
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	5	6,5	4	3,0	9	4,3
600-1000 eurot	7	4,0	14	4,3	21	4,2
1001-1400 eurot	15	10,0	11	5,0	26	7,0
>1400 eurot	41	15,5	27	9,7	68	12,5

Tabel 19. Rahustite ja uinutite tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	91,9	88,4	95,2	97,1	99,1	95,2	91,4	95,6	96,6	98,9	99,4	97,2	96,4
On tarvitanud/ proovinud	8,1	11,6	4,8	2,9	0,9	4,8	8,6	4,4	3,4	1,1	0,6	2,8	3,6
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 20. Elu jooksul rahusteid ja uinuteid tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	8	8,9	6	9,2	14	9,0
Kesk-	8	4,3	11	5,4	19	4,9
Keskeri-	13	5,3	5	1,7	18	3,3
Kõrg-	8	3,3	10	1,8	18	2,2
Elukoht						
Tallinn	21	8,8	14	3,9	35	5,8
Muu linn	4	1,7	7	1,8	11	1,8
Maapiirkond	12	4,0	11	2,9	23	3,4
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	26	7,3	18	3,4	44	5,0
Lääne-Eesti	5	5,1	3	2,2	8	3,4
Kesk-Eesti	3	4,2	2	2,1	5	3,0
Kirde-Eesti	0	0,0	1	1,3	1	0,7
Lõuna-Eesti	3	1,6	8	2,7	11	2,3
Rahvus						
Eestlane	31	5,1	29	3,3	60	4,0
Mitte-eestlane	6	3,7	3	1,3	9	2,2
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	31	5,1	21	2,5	52	3,6
Mittetöötav	5	4,6	10	4,7	15	4,7
Töötu	1	2,2	1	1,5	2	1,8
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	2	2,6	4	3,0	6	2,9
600-1000 eurot	2	1,1	9	2,8	11	2,2
1001-1400 eurot	8	5,4	4	1,8	12	3,2
>1400 eurot	21	7,9	13	4,7	34	6,3

Tabel 21. Opioidide sh fentanüüli ja heroini tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	98,0	97,5	97,0	98,9	99,1	98,2	94,0	96,7	98,1	100	99,7	98,3	98,3
On tarvitanud/ proovinud	2,0	2,5	3,0	1,1	0,9	1,8	6,0	3,3	1,9	0	0,3	1,7	1,7
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 22. Elu jooksul opioide sh fentanüüli ja heroini tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	2	2,2	3	4,6	5	3,2
Kesk-	3	1,6	5	2,5	8	2,0
Keskeri-	3	1,2	3	1,0	6	1,1
Kõrg-	6	2,4	8	1,4	14	1,7
Elukoht						
Tallinn	9	3,7	8	2,2	17	2,8
Muu linn	2	0,9	6	1,5	8	1,3
Maapiirkond	3	1,0	5	1,3	8	1,2
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	11	3,1	10	1,9	21	2,4
Lääne-Eesti	0	0	3	2,2	3	1,3
Kesk-Eesti	1	1,4	3	3,1	4	2,4
Kirde-Eesti	1	1,6	0	0	1	0,7
Lõuna-Eesti	1	0,5	3	1,0	4	0,8
Rahvus						
Eestlane	12	2,0	15	1,7	27	1,8
Mitte-eestlane	2	1,2	4	1,7	6	1,5
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	12	2,0	9	1,1	21	1,4
Mittetöötav	1	0,9	8	3,8	9	2,8
Töötu	1	2,2	2	3,1	3	2,7
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	1	1,3	4	3,0	5	2,4
600-1000 eurot	0	0	5	1,5	5	1,0
1001-1400 eurot	2	1,3	1	0,5	3	0,8
>1400 eurot	8	3,0	7	2,5	15	2,8

Tabel 23. LSD tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	90,9	79,3	92,9	98,3	99,5	93,5	90,5	96,2	96,6	99,6	100	97,5	95,9
On tarvitanud/ proovinud	9,1	20,7	7,1	1,7	0,5	6,5	9,5	3,9	3,4	0,4	0	2,5	4,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 24. Elu jooksul LSD-d tarvitanute osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	6	6,7	9	13,9	15	9,7
Kesk-	11	5,9	3	1,5	14	3,6
Keskeri-	14	5,7	3	1,0	17	3,1
Kõrg-	19	7,7	13	2,3	32	4,0
Elukoht						
Tallinn	28	11,7	14	3,9	42	7,0
Muu linn	8	3,5	9	2,3	17	2,7
Maapiirkond	14	4,6	5	1,3	19	2,8
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	35	9,9	15	2,8	50	5,7
Lääne-Eesti	6	6,1	4	2,9	10	4,2
Kesk-Eesti	3	4,2	1	1,0	4	2,4
Kirde-Eesti	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Lõuna-Eesti	6	3,2	8	2,7	14	2,9
Rahvus						
Eestlane	45	7,4	25	2,8	70	4,7
Mitte-eestlane	5	3,1	3	1,3	8	2,0
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	41	6,7	16	1,9	57	3,9
Mittetöötav	5	4,6	11	5,2	16	5,0
Töötu	4	8,9	1	1,5	5	4,6
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	3	3,9	3	2,3	6	2,9
600-1000 eurot	4	2,3	7	2,2	11	2,2
1001-1400 eurot	9	6,0	7	3,2	16	4,3
>1400 eurot	25	9,0	10	3,6	35	6,4

Tabel 25. GHB tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	99,0	93,4	93,5	97,1	99,1	96,5	96,6	97,8	98,1	98,9	100	98,6	97,7
On tarvitanud/ proovinud	1,0	6,6	6,6	2,9	1,0	3,5	3,5	2,2	1,9	1,1	0	1,4	2,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 26. Elu jooksul GHB-d tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	4	4,4	2	3,1	6	3,9
Kesk-	9	4,8	7	3,4	16	4,1
Keskeri-	7	2,9	1	0,3	8	1,5
Kõrg-	7	2,9	6	1,1	13	1,6
Elukoht						
Tallinn	17	7,1	6	1,7	23	3,8
Muu linn	4	1,7	6	1,5	10	1,6
Maapiirkond	6	2,0	4	1,0	10	1,5
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	21	5,9	8	1,5	29	3,3
Lääne-Eesti	4	4,0	2	1,4	6	2,5
Kesk-Eesti	1	1,4	1	1,0	2	1,2
Kirde-Eesti	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Lõuna-Eesti	1	0,5	5	1,7	6	1,3
Rahvus						
Eestlane	26	4,3	16	1,8	42	2,8
Mitte-eestlane	1	0,6	0	0,0	1	0,3
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	27	4,4	9	1,1	36	2,5
Mittetöötav	0	0,0	7	3,3	7	2,2
Töötu	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	1	1,3	1	0,8	2	1,0
600-1000 eurot	1	0,6	6	1,9	7	1,4
1001-1400 eurot	6	4,0	1	0,5	7	1,9
>1400 eurot	16	6,0	5	1,8	21	3,9

Tabel 27. Uimastavate seente tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole tarvitanud/ proovinud	95,0	80,2	90,5	96,0	99,1	93,0	94,8	94,5	95,0	100	99,7	97,3	95,6
On tarvitanud/ proovinud	5,1	19,8	9,5	4,1	1,0	7,0	5,2	5,5	5,0	0	0,3	2,7	4,4
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	2	4	8	0	0	0	0	0	0	8

Tabel 28. Elu jooksul uimastavaid seeni tarvitanute arv ja osakaal soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	4	4,4	4	6,2	8	5,2
Kesk-	11	5,9	9	4,4	20	5,1
Keskeri-	15	6,1	1	0,3	16	2,9
Kõrg-	23	9,4	16	2,9	39	4,8
Elukoht						
Tallinn	32	13,4	14	3,9	46	7,7
Muu linn	6	2,6	11	2,8	17	2,7
Maapiirkond	16	5,3	5	1,3	21	3,1
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	39	11,0	16	3,0	55	6,2
Lääne-Eesti	7	7,1	4	2,9	11	4,6
Kesk-Eesti	2	2,8	1	1,0	3	1,8
Kirde-Eesti	1	1,6	0	0,0	1	0,7
Lõuna-Eesti	5	2,7	9	3,1	14	2,9
Rahvus						
Eestlane	49	8,1	27	3,0	76	5,1
Mitte-eestlane	5	3,1	3	1,3	8	2,0
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	49	8,0	19	2,2	68	4,6
Mittetöötav	3	2,8	8	3,8	11	3,4
Töötu	2	4,4	3	4,6	5	4,6
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	4	5,2	3	2,3	7	3,4
600-1000 eurot	6	3,4	12	3,7	18	3,6
1001-1400 eurot	10	6,7	3	1,4	13	3,5
>1400 eurot	28	10,6	10	3,6	38	7,0

Tabel 29. Vastajate jaotus suitsetamise alusel soo ja vanuse järgi

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma ei ole kunagi suitsetanud	60,0	32,8	42,9	32,0	31,5	37,9	52,6	45,1	48,3	57,0	49,8	50,7	45,5
Jah, iga päev	7,0	13,9	19,6	27,4	24,4	20,2	6,9	11,5	10,3	8,4	14,5	10,9	14,7
Jah, peaaegu iga päev	4,0	2,5	2,4	4,0	3,8	3,3	1,7	3,9	2,7	2,3	2,6	2,7	2,9
Jah, suitsetan mõnikord	12,0	8,2	4,2	4,6	2,8	5,5	15,5	9,9	7,3	4,6	4,5	7,2	6,5
Olen varem suitsetanud, kuid praegu loobunud	17,0	42,6	31,0	32,0	37,6	33,0	23,3	29,7	31,4	27,8	28,6	28,7	30,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	0	0	0	0	2	2	0	0	1	0	0	1	3

Tabel 30. Igapäevasuitsetajate arv ja osakaal soo, vanuse ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Vanus						
16-24	7	7,0	8	6,9	15	6,9
25-34	17	13,9	21	11,5	38	12,5
35-44	33	19,6	27	10,3	60	14,0
45-54	48	27,4	22	8,4	70	16,0
55-64	52	24,2	45	14,5	97	18,4
Haridus						
Alg- või Põhi-	22	24,2	12	18,5	34	21,8
Kesk-	46	24,1	32	15,7	78	19,8
Keskeri-	61	24,7	45	15,1	106	19,4
Kõrg-	28	11,3	33	5,9	61	7,5
Elukoht						
Tallinn	37	15,4	30	8,3	67	11,2
Muu linn	51	22,0	51	13,0	102	16,4
Maapiirkond	69	22,5	42	11,0	111	16,1
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	58	16,2	53	10,0	111	12,5
Lääne-Eesti	19	19,0	26	18,7	45	18,8
Kesk-Eesti	12	16,9	5	5,2	17	10,1
Kirde-Eesti	18	28,6	14	18,4	32	23,0
Lõuna-Eesti	50	26,6	25	8,5	75	15,6
Rahvus						
Eestlane	113	18,5	94	10,6	207	13,8
Mitte-eestlane	44	26,5	29	12,1	73	18,0
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	131	21,3	93	10,9	224	15,2
Mittetöötav	11	10,0	22	10,4	33	10,3
Töötu	15	33,3	8	12,3	23	20,9
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	23	19,5	19	14,4	42	20,0
600-1000 eurot	36	20,5	45	13,9	81	16,2
1001-1400 eurot	34	22,5	22	10,0	56	15,1
>1400 eurot	46	17,2	23	8,2	69	12,6

Tabel 31. Viimasel 12 kuul e-sigareti, vesipiibu ja huuleetubaka (snus) tarvitamise sagedus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Vesipiip													
Mitte kordagi	75,8	75,2	87,5	97,1	98,6	89,2	73,7	84,1	89,7	98,8	99,3	91,9	90,8
Mõni kord aastas	21,2	24	10,1	2,9	1,4	9,8	22,8	15,9	10	1,2	0,7	7,7	8,5
Mõni kord kuus	1,0	0,8	1,8	0	0	0,7	3,5	0	0	0	0	0,4	0,5
Mõni kord nädalas	2,0	0	0	0	0	0,3	0	0	0,4	0	0	0,1	0,2
Iga päev	0	0	0,6	0	0	0,1	0	0	0	0	0	0	0,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	5	5	12	2	0	1	4	8	15	27
E-sigaret													
Mitte kordagi	61,6	56,6	85,7	84,7	92,4	79,6	61,6	56,6	85,7	84,7	92,4	79,6	79,3
Mõni kord aastas	13,1	16,4	4,8	8,8	2,9	8,1	13,1	16,4	4,8	8,8	2,9	8,1	8,2
Mõni kord kuus	8,1	11,5	4,2	2,9	1,4	4,8	8,1	11,5	4,2	2,9	1,4	4,8	4,8
Mõni kord nädalas	9,1	7,4	1,2	1,8	0,5	3,1	9,1	7,4	1,2	1,8	0,5	3,1	3,2
Iga päev	8,1	8,2	4,2	1,8	2,9	4,4	8,1	8,2	4,2	1,8	2,9	4,4	4,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	0	0	5	5	11	1	0	1	4	9	15	26
Põsk- või huuleetubakas (snus)													
Mitte kordagi	83,8	87,6	95,8	99,4	98,6	94,5	88,6	98,4	99,2	100	99,7	98,3	96,8
Mõni kord aastas	10,1	5,0	1,2	0	0,5	2,5	6,1	1,7	0,4	0	0	1,0	1,6
Mõni kord kuus	3	1,7	0	0	0	0,7	2,6	0	0,4	0	0,3	0,5	0,5
Mõni kord nädalas	0	2,5	0	0,6	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0,2
Iga päev	3,0	3,3	3,0	0	1,0	1,8	2,6	0	0	0	0	0,3	0,9
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	6	4	12	2	0	2	4	9	17	29
Nikotiinipadjad													
Mitte kordagi	80,8	78,5	91,7	98,8	98,1	91,5	84,2	93,4	99,6	99,6	99,7	97,1	94,8
Mõni kord aastas	3,0	0,8	2,4	0	1,0	1,3	2,6	1,1	0	0	0	0,5	0,8
Mõni kord kuus	3,0	4,1	0,6	0,6	0,5	1,4	2,6	0	0,4	0	0	0,4	0,8
Mõni kord nädalas	0	1,7	0	0,6	0,5	0,5	1,8	1,1	0	0	0,3	0,5	0,5
Iga päev	12,1	14,9	5,4	0	0	5,2	8,8	4,4	0	0,4	0	1,7	3,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	6	5	13	2	0	2	4	8	16	29
Nikotiiniplaastrid või nikotiinisaldav närimiskumm													
Mitte kordagi	99,0	93,4	95,2	96,5	97,6	96,4	98,3	96,7	98,1	98,1	98,3	97,9	97,3
Mõni kord aastas	0	4,0	7,0	5,0	5,0	2,7	0,9	1,7	1,2	1,5	1,3	1,3	1,9
Mõni kord kuus	0	3,0	1,0	1,0	0	0,7	0	1,1	0,4	0	0	0,3	0,4
Mõni kord nädalas	0	0	0	0	0	0	0,9	0	0	0,4	0	0,2	0,1
Iga päev	1,0	1,0	0	0	0	2,0	0	0,6	0,4	0	0,3	0,3	0,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	6	5	13	2	0	2	4	9	17	30

Tabel 32. Vastajate jaotus viimasel 12 kuu jooksul alkoholi tarvitamise sageduse alusel, soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised					Kokku	
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm						Kokku
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Mitte kunagi	38,4	11,6	12,5	9,1	15,0	15,6	23,3	19,3	16,0	16,0	15,9	17,2	16,5
Kord kuus või harvem	26,3	32,2	25,0	24,0	26,8	26,6	30,2	37,6	36,6	38,8	48,9	40,0	34,5
2–4 korda kuus	26,3	37,2	34,5	37,7	32,4	34,0	37,9	28,2	33,2	32,3	23,6	30,1	31,7
2–3 korda nädalas	8,1	14,9	20,2	18,9	15,5	16,2	6,9	13,3	11,5	9,5	9,1	10,2	12,6
4 või enam korda nädalas	1,0	4,1	7,7	10,3	10,3	7,6	1,7	1,7	2,7	3,8	2,6	2,7	4,7
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	0	2	4	0	1	0	0	2	3	7

Tabel 33. Viimasel 12 kuul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarvitanute jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Vanus						
16-24	9	9,1	10	8,6	19	8,8
25-34	23	19,0	27	14,9	50	16,6
35-44	47	28,0	37	14,1	84	19,5
45-54	51	29,1	35	13,3	86	19,6
55-64	55	25,8	36	11,7	91	17,4
Haridus						
Alg- või Põhi-	14	15,7	10	15,4	24	15,6
Kesk-	47	24,7	24	11,8	71	18,0
Keskeri-	56	22,7	28	9,4	84	15,4
Kõrg-	68	27,5	83	14,8	151	18,7
Elukoht						
Tallinn	48	20,0	53	14,7	101	16,8
Muu linn	56	24,2	40	10,2	96	15,4
Maapiirkond	81	26,6	52	13,7	133	19,4
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	77	21,6	77	14,6	154	17,4
Lääne-Eesti	25	25,0	15	10,8	40	16,7
Kesk-Eesti	22	31,4	12	12,6	34	20,6
Kirde-Eesti	13	20,6	2	2,6	15	10,8
Lõuna-Eesti	48	25,7	39	13,3	87	18,1
Rahvus						
Eestlane	151	24,8	129	14,5	280	18,7
Mitte-eestlane	34	20,6	16	6,7	50	12,4
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	160	26,1	121	14,2	281	19,1
Mittetöötav	10	9,2	20	9,6	30	9,4
Töötu	15	33,3	4	6,2	19	17,3
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	18	23,1	11	8,4	29	13,4
600-1000 eurot	36	20,5	37	11,4	73	14,6
1001-1400 eurot	45	29,8	26	11,8	71	19,1
>1400 eurot	74	27,8	52	18,6	126	23,1

Tabel 34. Viimasel 12 kuul korraga vähemalt kuue alkoholiühiku tarvitamise sagedus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Mitte kordagi	51,5	32,2	31,0	31,6	46,3	38,1	50,0	53,9	65,3	72,9	80,7	67,8	55,8
Harvem kui kord kuus	31,3	36,4	40,5	36,2	29,0	34,5	37,9	32,4	25,2	17,9	12,9	22,6	27,5
Kord kuus	12,1	19,8	16,1	18,4	12,6	15,7	8,6	11,5	5,3	4,2	4,8	6,3	10,1
Kord nädalas	4,0	9,9	10,7	10,9	7,5	8,9	2,6	2,2	3,4	3,8	1,0	2,6	5,1
Igapäev või peaaegu iga päev	1,0	1,7	1,8	2,9	4,7	2,7	0,9	0	0,8	1,2	0,7	0,7	1,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	1	1	0	1	1	4	0	0	0	1	1	2	6

Tabel 35. Viimasel 12 kuul vähemalt kord kuus korraga kuut või enam alkoholiühikut tarvitanud vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Vanus						
16-24	17	17,2	14	12,1	31	14,4
25-34	38	31,4	25	13,7	63	20,8
35-44	48	28,6	25	9,5	73	17,0
45-54	56	32,2	24	9,2	80	18,4
55-64	53	24,8	20	6,5	73	13,9
Haridus						
Alg- või Põhi-	21	23,6	10	15,4	31	20,1
Kesk-	57	30,0	25	12,3	82	20,9
Keskeri-	70	28,3	26	8,7	96	17,6
Kõrg-	64	25,9	47	8,4	111	13,7
Elukoht						
Tallinn	64	26,6	37	10,3	101	16,8
Muu linn	58	25,2	38	9,7	96	15,5
Maapiirkond	90	29,5	33	8,6	123	17,9
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	91	25,5	50	9,5	141	16,0
Lääne-Eesti	29	29,0	15	10,8	44	18,4
Kesk-Eesti	24	34,3	5	5,2	29	17,5
Kirde-Eesti	16	25,8	6	7,9	22	15,9
Lõuna-Eesti	52	27,8	32	10,9	84	17,5
Rahvus						
Eestlane	167	27,5	87	9,8	254	17,0
Mitte-eestlane	45	27,1	20	8,4	65	16,1
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	177	18,8	78	9,1	255	17,4
Mittetöötav	17	15,6	23	10,9	40	12,5
Töötu	18	40,0	7	10,8	25	22,7
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	22	28,2	18	13,6	40	19,1
600-1000 eurot	47	26,7	25	7,7	72	14,4
1001-1400 eurot	47	31,3	22	10,1	69	18,7
>1400 eurot	81	30,5	35	12,5	116	21,3

Tabel 36. Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei	88,8	85,7	89,8	81,6	87,2	86,5	86,2	89,9	87,8	83,6	83,6	85,8	86,5
Jah	11,2	14,3	10,2	18,4	12,8	13,5	13,8	10,1	12,2	16,4	16,4	14,2	13,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	3	1	1	4	11	0	3	0	1	0	4	15

Tabel 37. Elu jooksul ravimeid mittemeditsiinilisel otstarbel tarvitanute jaotus soo ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	14	15,7	13	21,0	27	17,9
Kesk-	20	10,5	25	12,3	45	11,4
Keskeri-	48	19,7	51	17,1	99	18,3
Kõrg-	22	9,1	70	12,5	92	11,4
Elukoht						
Tallinn	37	15,7	55	15,3	92	15,5
Muu linn	31	13,4	51	13,1	82	13,2
Maapiirkond	36	11,9	54	14,2	90	13,2
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	50	14,3	77	14,6	127	14,5
Lääne-Eesti	10	10,2	22	15,9	32	13,6
Kesk-Eesti	9	12,7	8	8,3	17	10,1
Kirde-Eesti	11	17,5	11	14,7	22	15,9
Lõuna-Eesti	24	12,9	42	14,3	66	13,8
Rahvus						
Eestlane	79	13,1	123	13,9	202	13,6
Mitte-eestlane	25	15,2	34	14,2	59	14,6
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	82	13,5	116	13,6	198	13,5
Mittetöötav	13	12,0	36	17,2	49	15,5
Töötu	7	15,6	6	9,2	13	11,8
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	14	18,0	25	19,1	39	18,7
600-1000 eurot	17	9,8	48	14,8	65	13,1
1001-1400 eurot	25	16,7	20	0,1	45	12,2
>1400 eurot	40	15,2	37	13,3	77	14,2

Tabel 38. Ravimite mittemeditsiiniline tarvitamine viimase 12 kuu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei	96,9	95,8	98,2	97,7	99,5	97,9	93,1	97,2	99,2	97,0	98,7	97,6	97,7
Jah	3,1	4,2	1,8	2,3	0,5	2,1	6,9	2,8	0,8	3,1	1,3	2,4	2,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	3	1	2	4	12	0	3	1	1	0	5	17

Tabel 39. Inhalantide (sh. liim, lahustid, bensiin, naerugaas, välgumihkli gaas) tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei	96,9	84,8	92,8	94,2	97,1	93,6	96,6	92,7	96,9	98,1	99,3	97,1	95,6
Jah	3,1	15,3	7,2	5,8	2,9	6,4	3,5	7,3	3,1	1,9	0,7	2,9	4,4
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	4	2	2	8	18	0	3	4	3	10	20	38

Tabel 40. Elu jooksul inhalante (sh. liim, lahustid, bensiin, naerugaas, välgumihkli gaas) tarvitanud vastajate jaotus soo ja taustandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Haridus						
Alg- või Põhi-	10	11,2	4	6,8	14	9,5
Kesk-	9	4,8	5	2,5	14	3,6
Keskeri-	9	3,8	7	2,4	16	3,0
Kõrg-	21	8,7	16	2,9	37	4,7
Elukoht						
Tallinn	17	7,3	16	4,5	33	5,6
Muu linn	12	5,3	5	1,3	17	2,8
Maapiirkond	20	6,6	11	2,9	31	4,6
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	24	6,9	17	3,3	41	4,7
Lääne-Eesti	4	4,2	4	2,9	8	3,4
Kesk-Eesti	4	5,7	2	2,1	6	3,6
Kirde-Eesti	0	0,0	2	2,8	2	1,5
Lõuna-Eesti	17	9,1	7	2,4	24	5,1
Rahvus						
Eestlane	46	7,7	28	3,2	74	5,0
Mitte-eestlane	3	1,9	4	1,7	7	1,8
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	41	6,8	22	2,6	63	4,4
Mittetöötav	2	1,9	8	3,9	10	3,2
Töötu	6	13,6	2	3,1	8	7,4
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	3	4,1	3	2,3	6	3,0
600-1000 eurot	8	4,7	9	2,9	17	3,5
1001-1400 eurot	12	8,1	6	2,8	18	4,9
>1400 eurot	23	8,7	10	3,6	33	6,1

Tabel 41. Erinevate uimastite samaaegne tarvitamine elu jooksul soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Mitte kunagi	78,6	64,4	69,5	85,7	95,7	80,7	75,9	79,3	84,7	95,4	99,4	89,5	85,9
Jah, varem	10,2	21,2	27,5	13,1	4,3	14,7	12,1	15,6	13,0	4,6	0,7	8,0	10,7
Jah, viimase 12 kuu jooksul	11,2	14,4	3,0	1,1	0	4,6	12,1	5,0	2,3	0	0	2,6	3,4
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	4	1	0	6	13	0	3	0	0	1	4	17

Tabel 42. Elu jooksul erinevaid uimasteid samaaegselt tarvitanud vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Vanus						
16-24	21	21,4	28	24,1	49	22,9
25-34	42	35,6	37	20,7	79	26,6
35-44	51	30,5	40	15,3	91	21,2
45-54	25	14,3	12	4,6	37	8,5
55-64	9	4,3	2	0,7	11	2,1
Haridus						
Alg- või Põhi-	19	21,4	10	15,9	29	19,1
Kesk-	42	22,3	25	12,3	67	17,1
Keskeri-	37	15,2	19	6,4	56	10,4
Kõrg-	50	20,6	65	11,6	115	14,3
Elukoht						
Tallinn	59	25,3	53	14,8	112	18,9
Muu linn	34	14,8	36	9,3	70	11,3
Maapiirkond	55	18,1	30	7,9	85	12,4
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	86	24,6	67	12,7	153	17,5
Lääne-Eesti	16	16,0	12	8,7	28	11,8
Kesk-Eesti	11	15,5	7	7,2	18	10,7
Kirde-Eesti	9	14,8	3	4,1	12	8,9
Lõuna-Eesti	26	14,0	30	10,2	56	11,7
Rahvus						
Eestlane	126	21,0	101	11,4	227	15,3
Mitte-eestlane	22	13,5	18	7,6	40	10,0
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	120	19,8	80	9,4	200	13,7
Mittetöötav	20	18,5	35	16,8	55	17,4
Töötu	7	15,9	4	6,2	11	10,1
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	7	9,1	15	11,4	22	10,5
600-1000 eurot	25	14,5	23	7,1	48	9,7
1001-1400 eurot	29	19,3	26	11,8	55	14,9
>1400 eurot	69	26,0	44	15,8	113	20,8

Tabel 43. Vastajate jaotuse tervise enesehinnangu, soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Väga hea/üsna hea	80,6	81,9	73,5	56,4	41,9	63,1	75,7	79,8	78,8	70,9	56,4	70,6	67,6
Keskmine	16,3	14,7	25,9	40,7	49,5	32,8	21,7	18,5	19,7	26,1	36,8	25,9	28,7
Üsna halb/Väga halb	3,1	3,5	0,6	2,9	8,6	4,1	2,6	1,7	1,5	3,1	6,8	3,5	3,7
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	2	3	5	18	1	4	3	2	4	14	32

Tabel 44. Halva ja üsna halva tervise enesehinnanguga vastajate jaotus soo, vanuse ja taustaandmete järgi

	Mehed		Naised		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Vanus						
16-24	3	3,1	3	2,6	6	2,8
25-34	4	3,5	3	1,7	7	2,4
35-44	1	0,6	4	1,5	5	1,2
45-54	5	2,9	8	3,1	13	3,0
55-64	18	8,6	21	6,8	39	7,5
Haridus						
Alg- või Põhi-	5	5,8	2	3,2	7	4,7
Kesk-	13	6,9	6	3,0	19	4,9
Keskeri-	9	3,7	16	5,4	25	4,7
Kõrg-	4	1,7	15	2,7	19	2,4
Elukoht						
Tallinn	9	3,9	11	3,1	20	3,4
Muu linn	6	2,6	20	5,2	26	4,2
Maapiirkond	16	5,3	8	2,1	24	3,6
Elupiirkond						
Põhja-Eesti	12	3,5	14	2,7	26	3,0
Lääne-Eesti	4	4,0	6	4,4	10	4,3
Kesk-Eesti	5	7,1	2	2,1	7	4,2
Kirde-Eesti	3	4,8	5	6,7	8	5,8
Lõuna-Eesti	7	3,8	12	4,1	19	4,0
Rahvus						
Eestlane	25	4,2	24	2,7	49	3,3
Mitte-eestlane	6	3,8	15	6,3	21	5,3
Majanduslik aktiivsus						
Töötav	11	1,8	15	1,8	26	1,8
Mittetöötav	11	10,1	19	9,2	30	9,5
Töötu	9	20,5	5	7,7	14	12,8
Kuusissetulek pereliikme kohta						
<600 eurot	16	21,3	18	13,7	34	16,5
600-1000 eurot	7	4,1	12	3,7	19	1,9
1001-1400 eurot	1	0,7	4	1,8	5	1,4
>1400 eurot	6	2,3	2	0,7	8	1,5

Tabel 45. Terviseprobleemide esinemine alkoholi tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma ei tarvita alkoholi	40,8	13,8	7,8	8,2	15,0	15,0	21,7	11,2	15,9	15,0	20,6	16,8	16,0
Jah, viimase 12 kuu jooksul	3,1	5,2	3,6	8,8	6,8	5,8	4,4	2,8	3,1	2,7	1,6	2,7	4,0
Jah, aga mitte viimase 12 kuu jooksul	5,1	7,8	11,5	15,2	15,5	12,0	5,2	7,3	4,7	4,7	5,2	5,3	8,0
Mitte kunagi	51,0	73,3	77,1	67,8	62,8	67,2	68,7	78,7	76,4	77,7	72,6	75,2	72,0
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	2	4	8	22	1	4	4	3	5	17	39

Tabel 46. Terviseprobleemide esinemine narkootikumide tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma ei tarvita narkootikume	67,4	48,3	55,4	70,6	74,6	64,5	55,7	66,1	69,8	71,2	78,8	70,5	68,1
Jah, viimase 12 kuu jooksul	3,1	2,6	0,6	0	0	0,9	2,6	0,6	0,8	0	0	0,5	0,7
Jah, aga mitte viimase 12 kuu jooksul	4,1	3,5	3,6	1,8	0	2,3	4,4	1,7	0,8	0	0	0,9	1,4
Mitte kunagi	25,5	45,7	40,4	27,7	25,4	32,3	37,4	31,6	28,7	28,9	21,2	28,1	29,8
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	2	5	10	25	1	5	4	3	5	18	43

Tabel 47. Terviseprobleemide esinemine rahustite, uinutite või valuvaigistite tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma ei tarvita rahusteid/uinuteid	71,4	56,0	56,0	57,7	58,7	59,1	47,0	56,6	58,5	48,7	45,3	51,1	54,3
Jah, viimase 12 kuu jooksul	1,0	0,9	0,6	1,2	1,9	1,2	1,7	1,1	1,6	1,9	2,3	1,8	1,6
Jah, aga mitte viimase 12 kuu jooksul	2,0	2,6	1,8	2,9	1,9	2,3	5,2	1,1	1,6	2,7	4,9	3,1	2,7
Mitte kunagi	25,5	40,5	41,6	38,2	27,4	37,4	46,1	41,2	38,4	46,7	47,5	44,1	41,4
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	2	5	9	24	1	5	4	4	6	20	44

Tabel 48. Terviseprobleemide esinemine dopingainete tarvitamise tõttu soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ma ei tarvita dopingaineid	83,7	69,0	66,7	76,5	75,3	73,8	74,8	76,3	75,5	73,1	78,6	75,8	75,0
Jah, viimase 12 kuu jooksul	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,4	0	0,1	0,1
Jah, aga mitte viimase 12 kuu jooksul	0	0,9	0,6	0,6	0	0,4	0	0	0	0	0	0	0,2
Mitte kunagi	16,3	30,2	32,7	22,9	24,7	25,8	25,2	23,7	24,5	26,5	21,4	24,1	24,8
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	3	5	9	25	1	5	5	3	7	21	46

Tabel 49. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanud soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Mitte kunagi	99,0	98,3	96,4	93,6	95,2	95,2	100	98,9	99,2	99,6	99	99,3	98,0
Jah, varem	1,0	0,9	0,6	1,2	0,5	0,8	0	0	0	0	0,3	0,1	0,4
Jah, viimase 12 kuu jooksul	0	0,9	3,0	5,2	4,3	3,2	0	1,1	0,8	0,4	0,7	0,6	1,6
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	2	2	7	19	2	5	2	2	3	14	33

Tabel 50. Narkootikumide tarvitamise tõttu ravi saanud soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Mitte kunagi	100	100	100	99,4	100	99,9	100	99,4	99,6	100	99,7	99,7	99,8
Jah, varem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jah, viimase 12 kuu jooksul	0	0	0	0,6	0	0,1	0	0,6	0,4	0	0,3	0,3	0,2
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	3	7	2	4	5	21	1	5	3	5	4	18	39

Tabel 51. Tervisespordi harrastamine soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei harrasta	13,3	14,7	20,0	30,8	39,2	26,1	20,0	15,3	22,4	21,1	30,2	22,9	24,2
Harvem kui kord nädalas	14,3	21,6	27,9	22,1	20,1	21,7	8,7	25,4	23,6	17,2	20,1	19,9	20,6
1-2 korda nädalas	26,5	24,1	21,2	24,4	20,6	22,9	42,6	25,4	24,3	29,1	26,6	28,1	26,0
3-4 korda nädalas	26,5	30,2	23,6	15,1	11,0	19,6	14,8	25,4	22,0	19,9	16,9	19,9	19,8
5-7 korda nädalas	17,4	9,5	6,7	7,6	7,7	9,0	13,9	7,3	7,7	12,3	5,5	8,8	8,8
8 ja enam korda nädalas	2,0	0	0,6	0	1,4	0,8	0	1,1	0	0,4	0,7	0,5	0,6
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	6	3	3	6	20	1	5	3	2	3	14	34

Tabel 52. Depressiooni sümptomite (MHI-5 ≤ 52) esinemine soo ja vanuse järgi

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei ole probleeme	84,0	85,1	81,8	85,7	88,3	85,2	63,2	84,4	82,5	85,2	86,1	82,4	83,5
Jah, on probleeme	16,0	14,9	18,2	14,3	11,7	14,8	36,8	15,6	17,5	14,8	13,9	17,6	16,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	0	1	3	7	18	29	2	2	5	7	24	40	69

Tabel 53. Uimastite tarvitamine on Eestis probleemiks, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Üldse mitte	4,1	4,9	3,0	4,1	4,7	4,1	5,2	1,1	1,2	2,3	1,9	2,0	2,9
Väike probleem	25,5	18,9	12,5	8,1	4,2	11,9	18,1	7,1	2,7	1,5	4,6	5,2	7,9
Mõõdukas probleem	51,0	46,7	51,2	45,1	45,5	47,6	43,1	41,2	34,1	31,7	33,9	35,6	40,4
Suur probleem	19,4	29,5	33,3	42,8	45,5	36,4	33,6	50,6	62,1	64,5	59,6	57,2	48,7
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	0	0	2	2	6	0	0	1	1	4	6	12

Tabel 54. Uimastite tarvitamine on probleemiks minu elukohas, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Üldse mitte	24,5	21,3	24,2	21,0	18,2	21,5	16,5	9,6	8,1	13,5	11,3	11,3	15,5
Väike probleem	29,6	38,5	19,4	15,6	27,6	25,2	22,6	28,8	19,6	17,9	22,7	21,8	23,2
Möödukas probleem	29,6	31,2	44,2	44,9	39,4	39,1	43,5	39,6	45,4	44,8	45,4	44,1	42,1
Suur probleem	16,3	9,0	12,1	18,6	14,8	14,3	17,4	22,0	26,9	23,8	20,6	22,7	19,3
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	0	3	8	12	25	1	5	2	11	20	39	64

Tabel 55. Uimastite möödukas tarvitamine ei tekita probleeme, vastajate soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Nõustun täielikult	6,2	8,5	5,5	2,9	3,9	5,0	5,3	1,7	2,3	1,2	2,0	2,1	3,3
Nõustun osaliselt	18,9	21,2	11,5	7,1	8,2	13,3	21,2	15,7	8,5	3,8	4,6	8,8	10,6
Raske öelda	18,6	22,9	17,6	17,1	14,9	17,7	18,6	11,2	13,9	11,8	10,4	12,5	14,6
Osaliselt ei nõustu	20,6	15,3	14,6	9,4	9,1	12,8	19,5	14,6	11,5	5,0	6,2	9,8	11,0
Ei nõustu üldse	25,8	32,2	50,9	63,5	63,9	51,2	35,4	56,7	63,9	78,2	76,9	66,8	60,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	3	4	3	5	7	22	3	4	2	1	4	14	36

Tabel 56. Hirm sattuda vägivalda ohvriks teiste inimeste uimastitarvitamise tõttu, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Jah	25,8	22,0	24,1	33,0	27,6	27,0	48,3	37,6	44,1	35,3	36,7	39,4	34,3
Ei	51,6	63,6	51,8	38,2	25,7	43,4	21,9	31,5	25,1	21,5	19,8	23,5	31,5
Ei oska öelda	22,7	14,4	24,1	28,9	46,7	29,7	29,8	30,9	30,9	43,3	43,5	37,1	34,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	3	4	2	2	5	16	2	4	3	2	3	14	30

Tabel 57. Hinnang, kas alkohol või narkootilised ained on ohuks ühiskonnale, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Alkohol oluliselt rohkem	32,3	40,7	25,5	17,3	9,7	22,5	34,2	26,1	18,1	12,7	9,4	17,3	19,4
Alkohol veidi rohkem	30,2	17,0	22,4	8,7	7,7	15,4	24,6	17,1	17,3	9,2	9,0	13,8	14,5
Mõlemad võrdset	22,9	28,8	33,9	45,1	44,0	37,0	29,8	38,6	44,2	54,6	53,6	46,9	42,9
Narkootikumid veidi rohkem	8,3	10,2	8,5	11,6	13,5	10,8	7,0	9,1	8,5	6,9	10,3	8,6	9,5
Narkootikumid oluliselt rohkem	6,3	3,4	9,7	17,4	25,1	14,2	4,4	9,1	11,9	16,5	17,7	13,4	13,7
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	4	4	3	2	8	21	2	6	2	3	1	14	35

Tabel 58. Uimastite tarvitamisega seotud riskid, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Suitsetab ühe või mitu pakki sigarette päevas													
Riski pole	2,0	1,6	1,2	1,2	0,9	1,3	0	1,1	0,4	0	0	0,3	0,7
Väike risk	8,1	7,4	6,0	6,4	3,8	5,9	2,6	2,8	1,9	1,5	1,3	1,9	3,5
Mõõdukas risk	27,3	31,2	29,2	20,2	23,1	25,6	25,0	25,8	19,2	15,7	15,1	18,9	21,6
Suur risk	62,6	59,8	63,7	72,3	72,2	67,2	72,4	70,3	78,5	82,8	83,6	79,0	74,2
Joob end purju vähemalt korra nädalas													
Riski pole	3,1	2,5	1,8	1,7	1,4	1,9	2,6	0	0,4	0,8	0,3	0,6	1,2
Väike risk	24,5	13,1	8,3	7,0	6,1	10,2	7,8	11,0	5,0	2,3	1,9	4,8	7,0
Mõõdukas risk	39,8	48,4	41,7	36,6	35,7	39,7	41,7	44,0	29,2	27,9	27,7	32,2	35,2
Suur risk	32,7	36,1	48,2	54,7	56,8	48,1	47,8	45,1	65,4	69,1	70,0	62,4	56,6
Proovib kanepit korra või kaks													
Riski pole	30,3	20,5	13,1	9,3	6,7	13,9	21,7	13,2	6,5	2,7	1,6	6,9	9,8
Väike risk	45,5	50,8	34,5	24,3	19,6	32,2	40,9	39,6	29,6	17,6	13,6	25,2	28,0
Mõõdukas risk	11,1	19,7	28,0	27,8	26,3	24,0	21,7	29,7	32,3	33,3	34,3	31,6	28,5
Suur risk	13,1	9,0	24,4	38,7	47,4	30,0	15,7	17,6	31,5	46,4	50,5	36,3	33,7
Suitsetab kanepit regulaarselt													
Riski pole	6,1	1,6	0,6	1,2	2,9	2,2	1,7	0	1,5	0,8	0,3	0,8	1,4
Väike risk	26,3	18,0	10,7	5,2	4,3	10,9	16,5	10,4	5,4	1,9	1,0	5,3	7,6
Mõõdukas risk	28,3	41,0	26,2	26,7	16,3	26,2	28,7	33,5	15,4	11,9	11,0	17,7	21,2
Suur risk	39,4	39,3	62,5	66,9	76,6	60,7	53,0	56,0	77,7	85,4	87,7	76,2	69,9
Proovib ecstasy't korra või kaks													
Riski pole	9,3	9,0	3,6	4,1	1,9	4,8	10,4	2,2	2,7	1,2	0,3	2,4	3,4
Väike risk	29,9	33,6	15,6	10,6	4,8	16,2	20,0	20,9	11,2	4,6	5,8	10,6	12,9
Mõõdukas risk	33,0	23,0	28,1	18,2	20,6	23,7	33,9	26,4	23,5	24,8	23,6	25,4	24,7
Suur risk	27,8	34,4	52,7	67,1	72,7	55,3	35,7	50,6	62,7	69,5	70,2	61,6	59,1
Tarvitab ecstasy't regulaarselt													
Riski pole	0	0	0,6	1,2	1,0	0,7	0,9	0	0,8	0,8	0,3	0,5	0,6
Väike risk	3,1	3,3	1,8	0,6	0	1,4	3,5	1,1	1,5	0	0,3	1,0	1,2
Mõõdukas risk	13,3	18,2	5,4	5,2	2,9	7,7	11,3	6,0	3,1	1,2	2,3	3,7	5,3
Suur risk	83,7	78,5	92,3	93,0	96,2	90,3	84,4	92,9	94,6	98,1	97,1	94,8	92,9
Proovib amfetamiini korra või kaks													
Riski pole	4,1	5,7	3,0	3,5	1,4	3,3	4,4	0,6	1,5	0,8	1,0	1,3	2,1
Väike risk	19,4	23,8	13,1	6,5	3,3	11,4	18,4	11,5	8,1	1,9	3,6	7,0	8,8
Mõõdukas risk	32,7	22,1	25,6	15,3	18,0	21,6	30,7	23,1	20,8	16,9	19,1	20,8	21,1
Suur risk	43,9	48,4	58,3	74,7	77,3	63,7	46,5	64,8	69,6	80,5	76,4	70,9	68,0

(järg) Uimastite tarvitamisega seotud riskid, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Tarvitab amfetamiini regulaarselt													
Riski pole	0	0	0,6	0,6	1,0	0,5	0,9	0	0,8	0,8	0,3	0,5	0,5
Väike risk	0	1,6	0,6	0,6	0	0,5	0,9	0	1,2	0	0	0,4	0,4
Mõõdukas risk	8,2	10,7	2,4	1,7	2,4	4,3	10,5	4,4	1,9	0,8	0,8	1,0	3,3
Suur risk	91,8	87,7	96,4	97,1	96,7	94,7	87,7	95,6	96,2	98,5	98,7	96,5	95,7
Proovib fentanüüli korra või kaks													
Riski pole	1,0	0,8	0,6	0,6	1,0	0,8	0	0,6	0,8	0,8	0,3	0,5	0,6
Väike risk	14,3	4,9	3,6	3,5	2,9	5,0	7,9	4,4	2,7	1,2	3,2	3,3	4,0
Mõõdukas risk	24,5	18,9	7,2	6,4	12,9	12,6	29,8	21,0	15,4	11,5	17,5	17,4	15,5
Suur risk	60,2	75,4	88,6	89,5	83,3	81,6	62,3	74,0	81,2	86,6	79,0	78,8	79,9
Tarvitab fentanüüli regulaarselt													
Riski pole	0	0,8	0,6	0,6	1,0	0,7	0	0	0,8	0,8	0,3	0,5	0,5
Väike risk	0	0	0	0,6	0	0,1	1,8	0	0	0	0	0,2	0,2
Mõõdukas risk	10,2	2,5	0,6	0	1,4	2,2	2,7	2,8	0,4	1,2	1,0	1,3	1,7
Suur risk	89,8	96,7	98,8	98,8	97,6	97,0	95,6	97,2	98,8	98,1	98,7	98,0	97,6
Proovib retseptiravimeid mittemeditsiinilisel eesmärgil korra või kaks													
Riski pole	7,1	4,1	4,8	1,2	2,9	3,7	2,6	1,1	2,7	0,8	1,0	1,5	2,4
Väike risk	33,7	23,8	18,0	14,1	6,7	17,0	26,1	20,9	10,4	9,3	9,7	13,3	14,8
Mõõdukas risk	32,7	39,3	29,9	27,1	26,3	30,2	38,3	34,6	33,6	30,5	33,3	33,5	32,1
Suur risk	26,5	32,8	47,3	57,7	64,1	49,2	33,0	43,4	53,3	59,5	56,0	51,8	50,7
Tarvitab retseptiravimeid mittemeditsiinilisel eesmärgil regulaarselt													
Riski pole	1,0	0,8	1,8	0,6	1,4	1,2	0,9	0	1,2	1,2	0,7	0,8	1,0
Väike risk	4,0	4,1	3,6	2,9	1,0	2,9	3,5	0,6	1,6	1,9	1,0	1,5	2,1
Mõõdukas risk	27,3	17,2	14,5	14,0	8,1	14,7	15,7	12,1	11,6	5,8	8,1	9,8	11,8
Suur risk	67,7	77,9	80,1	82,6	89,5	81,3	80,0	87,4	85,7	91,2	90,3	87,9	85,2

Tabel 59. Eri narkootiliste ainete tarvitamise ja hankimisviiside eest karistamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Kanepi tarvitamine													
Pole vaja karistada	82,7	77,9	64,6	55,8	51,0	63,3	62,1	53,9	54,7	48,6	42,8	50,7	55,9
Tuleks karistada	17,4	22,1	35,4	44,2	49,1	36,7	37,9	46,2	45,4	51,4	57,2	49,3	44,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	0	4	3	5	14	0	0	4	6	12	22	36
Kanepitaimede kasvatamine													
Pole vaja karistada	44,9	61,5	42,2	39,0	31,0	41,8	49,1	39,6	29,7	25,3	23,5	30,7	35,2
Tuleks karistada	55,1	38,5	57,8	61,1	69,1	58,2	50,9	60,4	70,3	74,7	76,5	69,3	64,8
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	0	2	3	5	12	0	0	6	6	13	25	37
Retseptiravimite ostmine tänavalt/turult													
Pole vaja karistada	16,4	10,4	17,9	19,3	21,7	17,9	33,7	20,5	22,3	22,7	22,9	23,7	20,2
Tuleks karistada	83,6	89,6	82,1	80,7	78,3	82,1	66,3	79,5	77,7	77,3	77,1	76,3	79,8
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	2	0	2	3	5	12	0	0	5	4	11	20	32

Tabel 60. Kanepi ostmise seaduslikult lubamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Ei, mitte ühelgi eesmärgil	12,4	13,1	21,4	24,9	26,2	21,1	11,2	18,1	22,6	28,0	24,2	22,4	21,9
Jah, mistahes eesmärgil	42,3	53,3	26,8	16,2	12,6	26,6	36,2	24,2	16,1	5,4	2,3	13,2	18,6
Jah, ainult ravi eesmärgil	45,4	33,6	51,8	59,0	61,2	52,3	52,6	57,7	61,3	66,7	73,6	64,4	59,5
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	3	0	0	2	1	6	0	0	1	2	1	4	10

Tabel 61. Kanepi tarvitamise seaduslikult lubamine, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Nõustun täielikult	21,7	30,5	17,1	8,8	6,3	14,9	14,9	8,4	5,0	3,1	1,3	5,1	9,1
Nõustun osaliselt	39,2	37,3	31,1	21,6	18,8	27,6	36,8	29,2	27,3	19,9	18,9	24,6	25,8
Raske öelda	18,6	9,3	11,0	20,5	16,8	15,4	14,0	14,6	13,9	14,2	18,2	15,3	15,3
Osaliselt ei nõustu	7,2	7,6	9,2	11,7	10,1	9,5	12,3	18,0	14,6	16,5	13,4	15,0	12,8
Ei nõustu üldse	13,4	15,3	31,7	37,4	48,1	32,6	21,9	29,8	39,2	46,4	48,2	40,1	37,1
Kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku (arv)	100	122	168	175	215	780	116	182	262	263	311	1134	1914
Vastamata (arv)	3	4	4	4	7	22	2	4	2	2	4	14	36

Tabel 62. Dopingainete tarvitamisega seotud riskid, vastajate jaotus soo ja vanuse järgi, %

	Mehed						Naised						Kokku
	Vanuserühm					Kokku	Vanuserühm					Kokku	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		
Proovib dopingaineid korra või kaks													
Riski pole	6,2	6,0	6,7	3,6	3,9	5,0	3,5	3,4	2,0	2,7	2,0	2,5	3,5
Väike risk	45,4	40,2	35,2	21,9	22,1	30,7	36,2	34,3	21,5	16,7	19,5	23,4	26,4
Mõõdukas risk	35,1	37,6	33,9	37,9	39,9	37,2	49,1	44,4	39,5	44,6	36,8	41,0	39,9
Suur risk	13,4	16,2	24,2	36,7	34,1	27,1	11,2	18,0	37,1	36,1	41,7	32,3	30,2
Tarvitab dopingaineid korra või kaks													
Riski pole	1,1	2,6	0,6	0	0,5	0,8	0,9	0	0	0,4	0	0,2	0,4
Väike risk	5,3	4,3	2,4	0	2,9	2,7	2,6	1,7	1,2	0,8	1,7	1,5	1,9
Mõõdukas risk	32,6	28,2	27,3	16,5	14,5	22,2	29,6	27,5	13,7	11,7	7,0	15,3	18,1
Suur risk	61,1	65,0	69,7	83,5	82,1	74,4	67,0	70,8	85,2	87,2	91,3	83,1	79,6
Proovib anaboolseid steroide korra või kaks													
Riski pole	2,1	4,3	5,5	2,4	1,9	3,2	1,8	1,1	1,6	1,6	2,0	1,6	2,3
Väike risk	39,0	35,9	24,2	17,8	17,0	24,5	31,6	30,3	15,6	13,2	15,3	19,0	21,2
Mõõdukas risk	40,0	35,9	33,9	32,0	39,8	36,2	44,7	46,1	41,0	44,0	38,2	42,1	39,7
Suur risk	19,0	23,9	36,4	47,9	41,3	36,2	21,9	22,5	41,8	41,3	44,5	37,3	36,8
Tarvitab anaboolseid steroide korra või kaks													
Riski pole	1,1	1,7	0,6	0	0,5	0,7	0,9	0	0	0,4	0	0,2	0,4
Väike risk	2,1	2,6	1,8	1,2	1,9	1,9	1,8	1,1	1,2	0,8	0,7	1,0	1,3
Mõõdukas risk	32,6	29,1	23,6	12,9	11,1	19,8	23,7	25,8	12,8	9,7	4,7	13,1	15,8
Suur risk	64,2	66,7	73,9	85,9	86,5	77,7	73,7	73,0	86,0	89,2	94,7	85,7	82,5

Kasutatud kirjandus

1. Vorobjov, S, Salekešin, M, Vals K. Eesti täiskasvanud rahvastiku uimastite tarvitamise uuring. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2019. https://www.tai.ee/sites/default/files/2021-03/156697963610_Eesti_taiskasvanud_rahvastiku_uimastite_tarvitamise_uuring_2018_.pdf
2. Tekkel M, Veidemann T. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2015.
3. Tekkel M, Veideman T. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2017.
4. Reile R, Veideman T. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2020. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2021
5. Reile R, Veideman T. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2022. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2023.
6. EMCDDA. Statistical Bulletin 2023 — methods and definitions for prevalence of drug use statistics. https://www.emcdda.europa.eu/data/stats2023/methods/gps_en
7. Hansson L. Töö, kodu ja vaba aeg: argielu Eestis aastatel 1985–2008. Tallinn: Tallinn Ülikooli Kirjastus, 2009.
8. Legleye S, Karila L, Beck F, et al. Validation of the CAST, a general population Cannabis Abuse Screening Test. *J Subs Use* 2007;12:233–42.
9. Bush K, Kivlahan DR, McDonnell MB et al. The AUDIT alcohol consumption questions (AUDIT-C): an effective brief screening test for problem drinking. Ambulatory Care Quality Improvement Project (ACQUIP). Alcohol Use Disorders Identification Test. *Arch Intern Med* 1998;158:1789–95.
10. Berwick DM, Murphy JM, Goldman PA, Ware JE Jr, Barsky AJ, Weinstein MC. Performance of a five-item mental health screening test. *Med Care* 1991;29:169–76.

